

ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์
และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย

นางสาวณัชชา วิรัชวัฒนกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ASSOCIATIONS OF SEXUAL MINORITY STRESS, SEXUAL SATISFACTION,
AND CONFLICT-RESOLUTION COMMUNICATION
ON RELATIONSHIP SATISFACTION OF GAY MEN

Miss Natcha Wiratwattanakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย

โดย

นางสาวณัชชา วีระวัฒน์กุล

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาคิต

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวดี วัฒนโกศล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาคิต)

..... กรรมการ

(ดร. นิพัทธ์ พิชญโยธิน)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร)

ณัชชา วิรัชวัฒนกุล : ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย (ASSOCIATIONS OF SEXUAL MINORITY STRESS, SEXUAL SATISFACTION, AND CONFLICT- RESOLUTION COMMUNICATION ON RELATIONSHIP SATISFACTION OF GAY MEN) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 67 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง*ความเครียดของชายรักชาย การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง* 3 รูปแบบ (ได้แก่ การสื่อสารแบบต่อว่า การสื่อสารแบบถอนตัว และ การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก) รวมทั้ง *ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์* ที่มีต่อ *ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย* ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นชายรักชาย 450 คนที่กำลังมีคนรัก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ฉบับ ($\alpha = .57-.92$) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า 1.) การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก การสื่อสารแบบถอนตัว และ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชายได้ร้อยละ 46 โดยการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวกและความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์มีอิทธิพลทางบวก ในขณะที่การสื่อสารแบบถอนตัวมีอิทธิพลทางลบ 2.) การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก การสื่อสารแบบถอนตัว ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และความเครียดของชายรักชาย ร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชายได้ร้อยละ 40 โดยการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวกและความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์มีอิทธิพลทางลบ ในขณะที่การสื่อสารแบบถอนตัวมีอิทธิพลทางบวก

ประเด็นที่น่าสังเกตคือ *ความเครียดของชายรักชาย* สามารถอธิบาย *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์* ของชายรักชาย แต่ไม่สามารถอธิบายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อคู่รักชายรักชายยังมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์อยู่ *ความเครียดของชายรักชาย* จะไม่ส่งผลลบต่อความสัมพันธ์ แต่เมื่อไรก็ตามที่ชายรักชายเกิด *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์* อิทธิพลจาก *ความเครียดของชายรักชาย* ก็จะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อความสัมพันธ์ของคู่รักได้

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5877607938 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: ROMANTIC RELATIONSHIP SATISFACTION, / SEXUAL MINORITY STRESS /
CONFLICT-RESOLUTION COMMUNICATION / SEXUAL SATISFACTION / GAY MEN

NATCHA WIRATWATTANAKUL: ASSOCIATIONS OF SEXUAL MINORITY STRESS,
SEXUAL SATISFACTION, AND CONFLICT-RESOLUTION COMMUNICATION ON
RELATIONSHIP SATISFACTION OF GAY MEN. ADVISOR: PANRAPEE SUTTIWAN,
CO-ADVISOR: SOMPOCH IAMSUPASIT, 67 pp.

The purpose of this study was to investigate the associations of sexual minority stress, sexual satisfaction, and three types of conflict- resolution communication (i.e., positive communication, withdrawal communication, and criticism communication) with relationship satisfaction and relationship dissatisfaction among gay men. Data were collected from 450 homosexual men who reported to be in a romantic relationship. Participants completed five scales ($\alpha=.57-.92$). Using multiple regression analyses, results have revealed that; 1.) Positive communication and sexual satisfaction were positively associated with relationship satisfaction, whereas withdrawal communication yielded the negative association. The predictors in the model explained 46 percent of variance of the relationship satisfaction. Results have indicated that gay men with higher scores on positive communication and sexual satisfaction, but lower scores on withdrawal communication, tended to have better relationship satisfaction. 2.) Positive communication and sexual satisfaction were negatively associated with relationship dissatisfaction while withdrawal communication and, interestingly, sexual minority stress yielded positive associations on the criterion variable. The predictors in the model explained 40 percent of variance of the relationship dissatisfaction. Results have indicated that gay men with low scores on positive communication and sexual satisfaction, but high scores on withdrawal communication and sexual minority stress, tended to dissatisfied with their romantic relationship.

Field of Study: Psychology

Academic Year: 2016

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ที่ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก คอยดูแลและชี้แนะแนวทาง ทั้งในวิชาชีพและวิชา ความรู้ทางจิตวิทยาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวดี วัฒนทกโกศล และ ดร. นิปัทม์ พิชญโยธิน กรรมการสอบในงานวิจัยนี้ที่กรุณาใช้เวลาในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมถึง รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยที่ให้แนวคิดในการ ดำเนินงานวิจัย ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตลอด การศึกษา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สักรัตน์ งามเอก และ ดร. จิรภัทร รัชภัทรกุล ที่ถ่ายทอด ประสบการณ์และช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดเส้นทางของการทำวิจัยนี้

ขอขอบคุณ คุณปิยะวัฒน์ วิรัชวัฒนกุล พี่ชายของผู้วิจัย และ คุณแพรวไพลิน ทองใบ งาม ที่เป็นเรี่ยวแรงในการเก็บข้อมูลในงานวิจัย รวมถึงครอบครัวที่คอยสนับสนุนและเป็นพลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอ

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ ในสาขาจิตวิทยา พัฒนาการ ในรุ่นนี้ที่คอยเกื้อกูลและให้ กำลังใจกันมาตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
ลักษณะความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย	3
พัฒนาการความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย.....	4
ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Relationship satisfaction)	6
ความเครียดของชายรักชาย (Minority stress).....	11
ผลกระทบของความเครียดของชายรักชาย	16
การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง (Conflict-resolution communication).....	18
รูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง.....	18
ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (Sexual satisfaction).....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
วัตถุประสงค์การวิจัย	27
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	27
สมมติฐานการวิจัย	29
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	29

กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป.....	31
ส่วนที่ 2 มาตรวัด ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship satisfaction).....	31
ส่วนที่ 3 มาตรวัด ความเครียดของชายรักชาย (Minority stress).....	33
ส่วนที่ 4 มาตรวัด ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (Sexual satisfaction)	34
ส่วนที่ 5 มาตรวัด การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง (Conflict-resolution communication).....	35
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	36
บทที่ 3 ผลการวิจัย	37
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	37
ข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปร	38
ผลการวิเคราะห์โมเดล	40
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ.....	47
รายการอ้างอิง	51
ภาคผนวก ก การพัฒนาแบบวัด.....	58
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์เพิ่มเติม	65
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	67

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การเปรียบเทียบแหล่งความเครียดของชายรักชายจากการศึกษาต่างๆ	17
ตารางที่ 2	ข้อคำถามแต่ละองค์ประกอบของมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์	32
ตารางที่ 3	เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดความเครียดของชายรักชาย	34
ตารางที่ 4	มาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์	34
ตารางที่ 5	มาตรวัดการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง	35
ตารางที่ 6	คุณสมบัติและลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	37
ตารางที่ 7	ค่าสหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสอดคล้องภายใน ของตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย	39
ตารางที่ 8	ตารางวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนาย (b) และการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β)	40

นางฉัตรกัญญา วิชาลัย
 วรรณทศกิต .

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์	41
ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงการทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยสากลว่าความสัมพันธ์เชิงคู่รัก เป็นความสัมพันธ์รูปแบบที่สำคัญและมีบทบาทต่อพัฒนาการมนุษย์อย่างมาก โดยทฤษฎีลำดับขั้นพัฒนาการมนุษย์ของ Erikson (1963) กล่าวว่าความสัมพันธ์เชิงคู่รักนั้นถูกพัฒนาขึ้นในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่บุคคลมีอิสระจากครอบครัวมากขึ้น และเริ่มรู้สึกสนใจอีกบุคคลในฐานะคนรัก มีการปฏิสัมพันธ์ ใกล้ชิด และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ประกอบกับเกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอกัน จึงตกลงใจพัฒนาสถานะเป็นคู่รักกันในระดับสูงสุด ซึ่งความสำเร็จในการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงคู่รักนับเป็นหนึ่งในความสำเร็จตามลำดับขั้นพัฒนาการมนุษย์ และในทางตรงกันข้าม ความล้มเหลวของพัฒนาการความสัมพันธ์เชิงคู่รักก็มีโอกาสส่งผลเสียต่อร่างกายและจิตใจของบุคคลตลอดทั้งช่วงชีวิต (Erikson, 1963; Rauer, Pettit, Lansford, Bates, & Dodge, 2013)

อย่างไรก็ดี สิ่งสำคัญไปกว่าการมีคนรักคือการมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่ “มีคุณภาพ” หรือ “น่าพึงพอใจ” เพราะความสัมพันธ์เชิงคู่รักสามารถให้ผลลัพธ์ต่อบุคคลทั้งทางบวกและทางลบ โดยหากความสัมพันธ์เชิงคู่รักนั้นน่าพึงพอใจ บุคคลจะรู้สึกอึดอัด มีความสุข รู้สึกปลอดภัย มั่นใจในตนเอง มีสุขภาพจิตดี เนื่องจากรับรู้ว่าตนมีมิตรภาพที่จริงแท้อยู่ข้างกาย ในทางตรงกันข้ามหากความสัมพันธ์เชิงคู่รักล้มเหลวหรือไม่น่าพึงพอใจ จะเกิดผลเสียต่อบุคคลมากกว่าผลดี คือบุคคลเกิดความรู้สึกเครียด กังวล และมีแนวโน้มจะยุติความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่คู่รักยอมไม่พึงปรารถนาจะให้เกิด (Fowers, 1991; Sedikides, Oliver, & Campbell, 1994)

ทั้งนี้ บุคคลจะประเมินความสัมพันธ์เชิงคู่รักว่า “มีคุณภาพ” หรือ “น่าพึงพอใจ” ด้วยหลักการคิดต่างๆ กัน โดยแนวคิดที่กำลังได้รับความนิยมและมีประสิทธิภาพในการประเมินว่าความสัมพันธ์คู่รักนั้น “น่าพึงพอใจ” หรือ “ไม่น่าพึงพอใจ” คือ การประเมินเจตคติที่บุคคลมีต่อความสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็นการประเมินเจตคติทางบวกและทางลบ ด้วยวิธีนี้นักจิตวิทยาจะสามารถคัดแยกคู่รักที่มีความเสี่ยงจะยุติความสัมพันธ์ได้ดีกว่าแนวคิดอื่นๆ (Mattson, Rogge, Johnson, Davidson, & Fincham, 2013)

ปัจจุบันพบงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมความพึงพอใจในความสัมพันธ์ เช่น ลักษณะบุคลิกภาพแบบเปิดเผย (ณัฐชรินทร์ อภิวิชญ์โชชิตาม, 2556) การมองโลกในแง่ดี (กุสุมา กาญจนประกิจ, 2554) การอนุমানสาเหตุของความขัดแย้ง (พงศมณัส บุศยประทีป, 2554) เป็นต้น สำหรับปัจจัยที่ทำให้เกิด

ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์อันเป็นสาเหตุของการหย่าร้าง คือ ความขัดแย้งระหว่างคู่รัก เช่นทัศนคติที่แตกต่าง การไม่ตระหนักถึงความรู้สึกของอีกฝ่าย และ ปัญหาทางเศรษฐกิจ (บุญประครอง ภาณุรัตน์, 2531) เป็นต้น

ทว่า จากงานวิจัยต่างๆ ในข้างต้น เป็นการเก็บข้อมูลในกลุ่มคู่รักชายหญิงเท่านั้น ซึ่งแท้จริงแล้วเมื่อพิจารณาถึงบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน ไม่ได้มีเพียงคู่รักชายหญิง แต่มีคู่รักเพศเดียวกันอย่างเช่น คู่รักชายรักชายเพิ่มมากขึ้น โดยแม้จะไม่ปรากฏว่าเป็นจำนวนเท่าใด แต่พบว่ามีภาพของชายรักชายในสื่อมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (เรขณพัศ ภาสกรณ, 2559) อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชายในประเทศไทยยังมีจำกัด และยังไม่มีการศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อคุณภาพหรือความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชายในประเทศไทย ทั้งที่ “การมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่ดี” มีความสำคัญต่อสุขภาวะและสุขภาพจิตของชายรักชายอย่างมาก เพราะจะเป็นเสมือนเกราะป้องกันจิตใจบุคคลไม่ให้รู้สึกโดดเดี่ยวเกินไป (Baams, Bos, & Jonas, 2014) และทำให้บุคคลรู้สึกมั่นคงต่อการใช้ชีวิตและมีสุขภาวะโดยรวมที่ดีขึ้น (Riggle, Rostosky, & Horne, 2010) ลดความวิตกกังวลของบุคคลและลดความเสี่ยงจากโรคจากเพศสัมพันธ์ (Feinstein, Latack, Bhatia, Davila, & Eaton, 2016)

งานวิจัยในอดีตที่ทำการศึกษาในต่างประเทศ พบว่ามี 3 ปัจจัยหลักที่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย คือ 1.) *ความเครียดของชายรักชาย (Minority stress)* หมายถึง ความรู้สึกเครียดที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลอยู่ในสังคมที่ไม่เป็นมิตรต่อคนรักเพศเดียวกัน โดยจากงานวิจัยพบว่าความเครียดที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลมีสถานะเป็นชายรักชาย ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Rostosky & Riggle, 2017) ปัจจัยต่อมาคือ 2.) *ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (Sexual satisfaction)* ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อชีวิตรักของชายรักชายและบุคคลทั่วไป เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักและส่งเสริมความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Zheng & Zheng, 2017; Yeh, Lorenz, Wickrama, Conger, & Elder, 2006) และปัจจัยสุดท้ายซึ่งยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มชายรักชาย แต่พบในงานวิจัยที่ศึกษาในคู่รักชายหญิง พบว่า 3.) *การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง (Communication Pattern)* มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก กล่าวคือ คู่รักที่มีการสื่อสารทางบวก แสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ในขณะที่คู่รักที่มีการสื่อสารทางลบ หรือมีการถอนตัวจากความสัมพันธ์ ไม่พูดคุยกถึงความขัดแย้ง และมีการต่อว่ากัน จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์น้อย (Christensen และ Heavey, 1990; Gottman, 1994 อ้างถึงใน Futris, Campbell, Nielsen, & Burwell, 2010)

ดังที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทั้งความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความพึงพอใจใน

ความสัมพันธ์คูรักรักชายรักชาย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอำนาจทำนายของตัวแปรดังกล่าว เพื่อสร้างความเข้าใจถึงลักษณะการดำเนินชีวิตคูรักรักของชายรักชาย และทำนายระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคูรักรักชายรักชาย ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาวะของคนกลุ่มนี้ต่อไป

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะความสัมพันธ์เชิงคูรักรักของชายรักชาย

Savin-Williams (2005, อ้างถึงใน Newman & Newman, 2017) กล่าวว่า โดยส่วนใหญ่ความสัมพันธ์เชิงคูรักรักของชายรักชาย มักเริ่มพัฒนาขึ้นในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (Emerging adulthood) คือเมื่อเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาหรือเมื่อเริ่มต้นทำงานแล้ว ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัยรุ่นชายหญิงทั่วไป ที่จะได้เริ่มพัฒนาความสัมพันธ์เชิงคูรักรักตั้งแต่วัย 14-15 ปี (adolescent) สาเหตุที่ทำให้ชายรักชายต้องชะลอการสร้างความสัมพันธ์เชิงคูรักรักมีสองประการหลัก ประการแรกคือ *ปัญหาเรื่องการปรับตัว* กล่าวคือ นอกจากการปรับตัวตามพัฒนาการที่วัยรุ่นทั่วไปต้องเผชิญกับแล้ว กลุ่มวัยรุ่นชายรักชายจะต้องปรับตัวมากกว่าปกติ เนื่องจากต้องค้นหาและทำความเข้าใจกับอัตลักษณ์และรสนิยมทางเพศของตนเอง ตรงกับการศึกษาของ Birkett, Espelage, และ Koenig (2009) ที่พบว่าวัยรุ่นที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับรสนิยมทางเพศของตนเองมีแนวโน้มจะเกิดความซึมเศร้ามากกว่าวัยรุ่นทั่วไป และถูกกลั่นแกล้งจากเพื่อนร่วมชั้นมากกว่า และประการที่สอง *ปัญหาการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม* โดยเฉพาะจากครอบครัว หากชายรักชายทราบว่าครอบครัวและเพื่อนฝูงไม่ให้การยอมรับคนรักเพศเดียวกันมาแต่เดิม เขาจะไม่เปิดเผยถึงเพศสภาพของตนเอง และไม่แสดงความสนใจต่อเพื่อนเพศเดียวกันเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการถูกปฏิเสธจากคนรอบตัว

ดังนั้นเมื่อชายรักชายเริ่มต้นความสัมพันธ์เชิงคูรักรัก ก็มักจะเป็นไปอย่างลับๆ เพื่อปกป้องความสัมพันธ์ของตนไว้ (Newman & Newman, 2017) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพของ เตโช ชัยวุฒิ (2554) ที่ทำการสัมภาษณ์ชายรักชายไทยพบว่า ชายรักชายเมื่อมีคนรักในระยะเริ่มต้นจะไม่เปิดเผยความสัมพันธ์เชิงคูรักรักต่อครอบครัว เนื่องจากกลัวปฏิกิริยาตอบสนองทางลบจากครอบครัว เช่น ไม่ยอมรับ กีดกัน บังคับให้จบความสัมพันธ์ เพราะชายรักชายในงานวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่เปิดเผยอัตลักษณ์และรสนิยมทางเพศของตนเองกับครอบครัว

ผลจากพัฒนาการที่ล่าช้านี้ ทำให้ชายรักชายเองเกิดความรู้สึกกลัว (fear) ว่าจะไม่สามารถพบกับความสัมพันธ์เชิงคูรักรักในแบบที่ตนต้องการได้ เนื่องจากมีผู้เปิดเผยตนว่าเป็นชายรักชายน้อย ทำให้โอกาสที่จะได้พบผู้ที่ถูกใจจนพัฒนามาเป็นความสัมพันธ์เชิงคูรักรักก็ยิ่งน้อยลงไปอีก ในขณะที่สังคม

ของชายและหญิงทั่วไปจะไม่เกิดความกลัวลักษณะนี้ Savin-Williams (2005, อ้างถึงใน Newman & Newman, 2017)

อย่างไรก็ตาม ชายรักชายก็ให้ความสำคัญกับเรื่องการดูแลความสัมพันธ์เชิงคู่รักเป็นลำดับต้นๆ เนื่องจากแต่ละคนเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดจากการเป็นชายรักชายของแต่ละคน จึงเกิดเป็นความเห็นอกเห็นใจ ความผูกพัน และความต้องการจะปกป้องความสัมพันธ์จากการคุกคามจากสังคม (Newman & Newman, 2017) นอกจากนี้ยังพบว่า คู่รักชายรักชายรายงานระดับความใกล้ชิดและความยึดหยุ่นในความสัมพันธ์สูงกว่าคู่รักชายหญิง ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่เกื้อกูลและน่าพึงพอใจ (Kurdek, 2006 อ้างถึงใน Newman & Newman, 2017)

พัฒนาการความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย

McWhirter และ Mattison (1984) กล่าวว่าคนรักเพศเดียวกันอย่างชายรักชาย โดยส่วนมากมีลำดับขั้นพัฒนาการเหมือนชายหญิง แต่จะมีประเด็นที่แตกต่างไปบ้าง ซึ่งลำดับขั้นพัฒนาการของความสัมพันธ์นี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยตัวตนทางเพศต่อสังคม (coming out) ของชายรักชาย และไม่เกี่ยวข้องกับช่วงวัยของชายรักชายด้วย

ลำดับขั้นพัฒนาการความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชายมีทั้งหมด 6 ช่วง ดังนี้

1. **ช่วงทำความรู้จัก (Blending)** ในปีแรกของความสัมพันธ์ คู่รักจะใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และมีกิจกรรมทางเพศบ่อย คู่รักจะรู้สึกยินดีและอุ่นใจที่มีคนเคียงข้าง และพยายามทำให้ความสัมพันธ์เท่าเทียมกันด้วยการแบ่งเบาภาระหรือประนีประนอมกันในเรื่องต่างๆ เช่น งานบ้าน หรือ ค่าใช้จ่ายเมื่ออยู่ร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นเรื่องยากสำหรับคู่รักชายรักชาย เนื่องจากโดยทั่วไป เพศชายมักเป็น “ผู้ตัดสินใจ” ในความสัมพันธ์ คือต้องการเป็นผู้ชนะและโน้มนำอีกฝ่าย ดังนั้น การที่ชายสองคนมาอยู่ในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก จึงต้องละทิ้งนิสัยควบคุมผู้อื่น เรียนรู้ที่จะต่อรอง เชื่อใจ และสนับสนุนซึ่งกันและกัน
2. **ช่วงปรับตัวเข้าหากัน (Nesting)** ในปีที่ 2-3 เป็นช่วงที่อารมณ์รักของคู่รักเริ่มลดลง จึงทำให้มองเห็นตัวตนของอีกฝ่ายและมองปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์อย่างจริงจังแถมมากขึ้น คู่รักจะมีการเรียนรู้ถึงบุคลิกภาพ อุปนิสัย ความต้องการที่แตกต่าง ในระยะนี้มักเกิดการควบคุมหรือใช้อำนาจเพื่อเปลี่ยนแปลงอีกฝ่าย

ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ของคูรักร่อนแอลง เกิดความเครียด ความซึมเศร้า ต้องอาศัย ทักษะการแก้ปัญหาและความยืดหยุ่นต่อกันเพื่อประคองความสัมพันธ์

3. **ช่วงดำเนินความสัมพันธ์ (Maintaining)** ในปีที่ 4-5 เมื่อความสัมพันธ์หนักแน่น จนถึงจุดหนึ่งที่คูรักรต้องการการยอมรับจากสังคม และต้องการคำมั่นสัญญาในความรักจากอีกฝ่าย คูรักรจะเทียบเคียงวิถีชีวิตคูรักรชายหญิงมาปรับใช้กับคู่ตน แม้ว่าชายรักรชายส่วนใหญ่จะไม่สามารถจดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมายได้ แต่คูรักรชายรักรชายจะมีการเติมเต็มความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของคนรักร ด้วยการมอบแหวน ให้คำมั่นในการครองคู่คนเดียว (monogamy) ต่อหน้ากลุ่มสังคม หรือซื้อทรัพย์สินร่วมกันเพื่อเพิ่มความมั่นคงให้ชีวิตคู่ เมื่อมีความมั่นใจในความสัมพันธ์ดังที่กล่าวมาแล้ว คูรักรจึงจะเริ่มใช้เวลาเป็นของตัวเองเพื่อทำสิ่งที่ตนสนใจ เช่นกลับไปเรียนต่อ เริ่มมีกลุ่มเพื่อนใหม่ของตัวเอง และกล้าแสดงออกถึงสิ่งที่ตนไม่ชอบ ซึ่งมีความเสี่ยงจะทำร้ายจิตใจอีกฝ่าย ทำให้คูรักรก็ต้องจัดการกับปัญหาเพื่อไม่ให้สูญเสียความรักไป ครอบครัวและเพื่อนเป็นแหล่งสนับสนุนสำคัญของคูรักรในระยะพัฒนาการนี้
4. **ช่วงสร้างสมดุลในชีวิตคู่ (Building)** ในปีที่ 6-10 เมื่อความสัมพันธ์อยู่ในระยะที่มั่นคงแล้ว คูรักรจะแสวงหาความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์กับชีวิตส่วนตัว ภาระหลักคือการจัดการความต้องการของทั้งสองฝ่ายที่อาจแตกต่างกันมากขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา ทักษะการฟังและการสื่อสารอย่างเปิดใจเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะหากไม่มีการฟังและการสื่อสารอย่างเปิดใจแล้ว อาจเป็นภัยกับความสัมพันธ์จนเกิดเป็นการเลิกกรา
5. **ช่วงประคองความสัมพันธ์ (Releasing)** ในปีที่ 10-20 หลังจากคูรักรเข้าใจตัวตนของกันและกันอย่างถ่องแท้ จะเกิดความเชื่อไว้วางใจกัน จนไม่ต้องการเปลี่ยนตัวตนกันอีก มีความสนิทสนมแน่นแฟ้น ต่างเป็นเพื่อนรักรของกันและกัน และจะมีคุณภาพความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น (Kurdek, 1989) ในระยะนี้คูรักรจะมีความสามารถในการดูแลตนเองเรื่องการเงิน และมีอิสระให้อีกฝ่าย แต่บางคูจะเบื่อหน่ายความสัมพันธ์ และเพิกเฉยพฤติกรรมทางบวก เช่น การขอบคุณ หรือมองข้ามสิ่งดีๆ ของกัน ไม่มีความสุขในการอยู่ร่วมกัน บางคูนอนแยกกัน และมักเป็นช่วงวิกฤตวัยกลางคนของ

บุคคล ซึ่งมีความเครียดจากงานและสุขภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามหากแก้ไข และปรับประคับประคองช่วงนี้ไปได้ก็ จะไปสู่ช่วงต่อไป

- 6. ช่วงยั่งยืนในความสัมพันธ์ (Retiring)** คือระยะหลังจาก 20 ปีเป็นต้นไป จะเรียกว่า ช่วงเกษียณหรือช่วงหมดทุกข์ของความสัมพันธ์ก็ได้ โดยคู่รักจะมีความมั่นคงทางการเงินและกลับมามีเวลาให้กันอีกครั้ง และเนื่องจากย่างเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ คู่รักจะกังวล เรื่องสุขภาพของตนเองและคนรัก ตระหนักถึงสิ่งสำคัญคือเรื่องความสำเร็จและความหมายในชีวิต ประกอบกับเพื่อนฝูงวัยเดียวกันเริ่มจากไป จึงเป็นช่วงเวลาของการเคียงข้างและช่วยเหลือประคับประคองกัน

อย่างไรก็ตาม ลำดับขั้นพัฒนาการดังกล่าวได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วมากขึ้นในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมาเพราะชายรักชายมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป เช่น มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาท ต่อการคบหาของคู่รัก ทำให้สามารถพบกับชายรักชายอื่นๆ และสามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ตลอดจนพัฒนาความสัมพันธ์ได้รวดเร็วขึ้น (Bien, Best, Muessig, Wei, Han & Tucker, 2015) คู่รักชายรักชายมีแนวโน้มย้ายมาอาศัยอยู่ร่วมกันไวขึ้น (Carpenter & Gates, 2008) จึงอาจทำให้ ช่วงระยะเวลาของแต่ละขั้นพัฒนาการเหล่านี้สั้นลงขึ้นเรื่อยๆ

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Relationship satisfaction)

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก เป็นสิ่งสะท้อนถึงคุณภาพชีวิตคู่ของคู่รักหนึ่งๆ และมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของบุคคลว่าจะยังรักษาความสัมพันธ์ไว้หรือยุติความสัมพันธ์ลง การศึกษา เรื่องความพึงพอใจในความสัมพันธ์จึงมีความสำคัญต่อทั้งตัวบุคคล สถาบันครอบครัว และสังคม

จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า นักวิจัยศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักไว้เป็น 2 แนวคิดหลัก โดยกลุ่มแรกเน้นศึกษาถึงการปรับตัวระหว่างคู่รัก (Dyadic adjustment) และกลุ่มที่สองศึกษาเจตคติที่บุคคลมีต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Attitude toward relationship)

แนวคิดกลุ่มแรก: การปรับตัวระหว่างคู่รัก (Dyadic adjustment)

Locke และ Wallace (1959, อ้างถึงใน Jiang et al., 2013) เสนอว่าคู่รักที่มีการปรับตัว เข้าหากันได้ดีจะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง โดยได้พัฒนามาตรวัดการปรับตัวในชีวิตคู่ (MAT: Marital Adjustment Test) และวัดการปรับตัวระหว่างคู่รักจาก 5 องค์ประกอบ คือ ความสุขในชีวิตคู่โดยรวม (Happiness) ระดับความเห็นพ้องระหว่างคู่รักต่อเรื่องต่างๆ ในชีวิตคู่ (Agreement)

การแก้ไขปัญหาในชีวิตคู่ (Conflict Solving) การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างคู่รัก (Shared Activities) และความคาดหวังต่อการใช้ชีวิตคู่ (Marriage Expectation) โดยบุคคลที่มีคะแนนการปรับตัวเข้ากับคนรักสูงคือผู้ที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักสูง ตรงกันข้ามหากมีคะแนนการปรับตัวเข้ากับคนรักต่ำคือมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ

ต่อมา Spanier (1976) ได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้นและทำการวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักจากคุณภาพของการปรับตัวระหว่างคู่รัก (DAS: Dyadic Adjustment Scale) โดยเน้นหนักที่การสื่อสารระหว่างคู่รักมากขึ้น ซึ่งประเมินจาก 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) การมีความพึงพอใจต่อกันและกัน (Dyadic satisfaction) 2) การมีเยื่อใยต่อกัน (Cohesion) 3) การมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) และ 4) การแสดงความรักต่อกัน (Affectional expression) โดยบุคคลที่ปรับตัวเข้าหาคู่รักได้ดีจะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักสูง ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีคะแนนความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักต่ำ จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นกำลังมีความสัมพันธ์ที่อยู่ในภาวะตึงเครียด (Distressed) ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อทั้งความสัมพันธ์และสุขภาพจิตของบุคคล

ต่อมา Funk และ Rogge (2007) ได้รวบรวมแนวคิดจากหลายงานวิจัยรวมถึงแนวคิดของ Locke และ Wallace (1959) และ Spanier (1976) พัฒนาเป็นมาตรความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (CSI: Couple Satisfaction Index) วัดความพึงพอใจจากการประเมินความพึงพอใจในชีวิตคู่โดยรวม และการจัดการเรื่องต่างๆ ในชีวิตคู่ โดยเน้นไปที่การได้รับการตอบสนองหรือเติมเต็มในเรื่องที่มุ่งหวังจากความสัมพันธ์คู่รักโดยบุคคลที่ได้รับการตอบสนองจากคนรักสูงจะมีความเห็นว่าการสัมพันธ์เชิงคู่รักของตนนั้นน่าพึงพอใจ และสามารถแบ่งคู่รักที่อยู่ในภาวะตึงเครียดออกจากคู่รักที่ความสัมพันธ์ปกติได้เช่นเดียวกับมาตรวัดของ (Spanier, 1976)

แนวคิดที่สอง: เจตคติต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Attitude toward relationship)

จากนิยามและงานวิจัยตั้งที่กล่าวมาข้างต้น “ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก” มักเป็นการประเมินในมิติเดียว คือประเมินมิติของ*ความพึงพอใจ* คือเป็นการประเมินว่าความสัมพันธ์ที่มีนั้นมีความน่าพึงพอใจสูง-ต่ำเพียงใด

อย่างไรก็ตาม Guilford และ Bengtson (1979, อ้างถึงใน Mattson et al., 2013) เสนอว่า คนทั่วไปมักจะประเมินความสัมพันธ์กับคู่รักของตนใน 2 มิติ คือประเมินทั้ง*ความพึงพอใจ (Satisfied)* และ *ความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)* ต่อความสัมพันธ์ มากกว่าจะประเมินเพียงแต่ความพึงพอใจด้านเดียว

Guilford และ Bengtson (1979, อ้างถึงใน Mattson et al., 2013) อธิบายว่า *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ (Unsatisfied)* มีความแตกต่างจาก *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์*

(Dissatisfied) กล่าวคือ การที่บุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ หมายถึงบุคคลประเมินว่าความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคู่รักยังดีอยู่ แต่อาจจะมีบางเรื่องที่ไม่ได้ตั้งใจตามที่ตนคาดหวังไว้ ในขณะที่การมี *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์* หมายถึงบุคคลรู้สึกผิดหวังกับสิ่งที่คนรักกระทำและประเมินว่าความสัมพันธ์นั้นไม่ดีต่อตนเอง

ด้วยแนวคิดข้างต้น Fincham และ Linfield (1997) จึงได้พัฒนาแนวคิดและมาตรวัดประเมินเจตคติทางบวก และ เจตคติทางลบ ที่บุคคลมีต่อความสัมพันธ์คู่รัก เพื่อสะท้อนความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจที่บุคคลรู้สึกต่อความสัมพันธ์ โดยแบ่งการประเมินเป็น 3 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะของคนรัก ด้านความรู้สึกต่อคนรัก และด้านความรู้สึกต่อชีวิตคู่ในภาพรวม และวัดเปรียบเทียบกับมาตรวัดความพึงพอใจโดยการปรับตัวระหว่างคู่รักของ Locke และ Wallace (1959, อ้างถึงใน Jiang et al., 2013) จากการประเมินในคู่สมรสกว่า 123 คู่ พบว่าสามารถแบ่งรูปแบบความสัมพันธ์เชิงคู่รักออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจ (satisfied) คือความสัมพันธ์ที่กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเจตคติทางบวก “สูง” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม และมีคะแนนเจตคติทางลบ “ต่ำ” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม
2. รูปแบบความสัมพันธ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ (dissatisfied) คือความสัมพันธ์ที่กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางบวก “ต่ำ” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม และมีคะแนนเจตคติทางลบ “สูง” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม
3. รูปแบบความสัมพันธ์ที่สับสน (ambivalence) คือความสัมพันธ์ที่กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางบวก “สูง” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม และมีคะแนนเจตคติทางลบ “สูง” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม
4. รูปแบบความสัมพันธ์ที่เฉยชา (neglected) คือความสัมพันธ์ที่กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางบวก “ต่ำ” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม และมีคะแนนเจตคติทางลบ “ต่ำ” กว่าค่าฐานนิยมของกลุ่ม

จากการประเมินเจตคติทางบวกและทางลบนี้ สามารถคัดกรองคู่รักที่มีความเครียดในความสัมพันธ์ได้ดีกว่ามาตรวัดของ Locke และ Wallace (1959) และช่วยสะท้อนลักษณะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากที่แต่เดิมจะสามารถทราบได้เพียงแต่ว่าขนาดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ “เพิ่มหรือลด” อย่างไร แต่ด้วยมาตรวัดนี้ สามารถจำแนก “สาเหตุ” ความเปลี่ยนแปลงของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ กล่าวคือ ในผู้ที่มารับ

บริการการปรึกษาปัญหาคู่สมรสที่มีความเครียดสูง อาจเป็นเพราะมีเจตคติทางบวกต่อความสัมพันธ์ต่ำ หรือมีเจตคติทางลบต่อความสัมพันธ์สูง การช่วยเหลือหรือแก้ไขจึงควรพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ถูกต้อง จึงจะสามารถเยียวยาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลได้

ซึ่งต่อมา Mattson และคณะ (2013) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) จากงานของ Fincham และ Linfield (1997) แล้วสรุปว่าการประเมินความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักควรพิจารณาเป็นสองมิติ คือประเมินเจตคติทางบวกและเจตคติทางลบที่มีต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ทั้งนี้ Mattson และคณะ (2013) ได้พัฒนาชุดคุณศัพท์ที่สะท้อนเจตคติทั้งสองด้านเพื่อให้ง่ายต่อการประเมินมากขึ้น ดังนี้

เจตคติทางบวก

- น่าสนใจ (Interesting)
- เต็มเต็ม (Full)
- มั่นคง (Sturdy)
- เฟลิตเฟลินใจ (Joyful)
- ดี (Good)
- เป็นมิตร (Friendly)
- เปี่ยมหวัง (Hopeful)

เจตคติทางลบ

- น่าเบื่อ (Boring)
- ว่างเปล่า (Empty)
- แตกร้าว (Fragile)
- เศร้าโศก (Miserable)
- เลว (Bad)
- น่าท้อแท้ (Discouraging)
- โดดเดี่ยว (Lonely)

Mattson และคณะ (2013) เปรียบเทียบมาตรวัดชุดปัจจุบันกับมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักมิติเดียวของ Funk และ Rogge (2007) พบว่าการวัดในสองมิตินี้ สามารถแยกกลุ่มคู่รักที่มีปัญหาความสัมพันธ์และกลุ่มที่ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ได้อย่างละเอียดยิ่งขึ้น กล่าวคือ ใน

หลายๆ ครั้ง คู่รักที่กำลังมีปัญหาความสัมพันธ์ กลับให้คะแนนความพึงพอใจในความสัมพันธ์ด้วย มาตรฐานเดียวไม่แตกต่างกับคู่รักที่ความสัมพันธ์ดี คือการใช้มาตรฐานมิติเดียวไม่สามารถแยกกลุ่มที่ดี และกลุ่มเสียได้ แต่เมื่อวัดด้วยมาตรฐานสองมิติแล้วพบว่าสามารถแยกกลุ่มคู่รักที่กำลังมีความเสี่ยงว่าจะ ยุติความสัมพันธ์ออกจากกลุ่มที่ไม่มีความเสี่ยงได้สอดคล้องกับมาตรฐานต้นแบบ Fincham และ Linfield (1997) ดังนั้นแนวทางการวัดที่แบ่ง “ความพึงพอใจในความสัมพันธ์” กับ “ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์” จึงเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือคู่รักที่กำลังประสบปัญหาในความสัมพันธ์ เป็นอย่างมาก แนวคิดนี้จึงได้รับความนิยมจากนักวิชาการและนักบำบัดเพื่อใช้ในการดูแลเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงคู่รักในปัจจุบัน (Negash, Cui, Fincham, & Pasley, 2014; Owen et al., 2014)

นอกจากนี้ Huston, Niehuis, และ Smith (2001) ได้เสนอโมเดลการรู้แจ้ง (Disillusionment model) หรือการขจัดภาพลวงตาในความสัมพันธ์ เพื่ออธิบายสาเหตุของการเกิด ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก กล่าวคือ ในระยะแรกของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก บุคคลจะ เพิ่มไปด้วยความรู้สึกและอารมณ์รักใคร่ (passion) ทำให้บุคคลสนใจแต่ลักษณะด้านบวกและมองข้าม ลักษณะด้านลบของคนรัก ทำให้เกิดรู้สึกพึงพอใจในตัวคนรักสูง แต่เมื่อความสัมพันธ์ดำเนินไปถึง ระยะหนึ่งที่อารมณ์รักเริ่มลดลง บุคคลจะเริ่มพิจารณาคนรักและความสัมพันธ์อย่างเป็นจริงมากขึ้น รับรู้สถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์อย่างเป็นธรรมชาติแตกต่างไปจากช่วงระยะแรกของ ความสัมพันธ์ เป็นผลให้ภาพอุดมคติเกี่ยวกับคนรักและความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป และการ เปลี่ยนแปลงนี้ทำให้บุคคลรู้สึกผิดหวัง ไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ สอดคล้องกับที่ Acker และ Davis (1992, อ้างถึงใน Huston et al., 2001) กล่าวว่าไว้อย่างคู่รักใกล้ชิดและมีอารมณ์รักให้แกกันน้อยลง ก็ จะยังมีโอกาสเกิดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ขึ้นได้

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์* หมายถึง การ ประเมินของบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์ของตนกับคนรักในเรื่องต่างๆ โดยวิธีที่กำลังได้รับความนิยม และมีประสิทธิภาพในการอธิบายสภาพความสัมพันธ์ได้ดีคือวิธีการวัดด้วยเจตคติ ดังนั้นผู้วิจัยจึง เลือกใช้ความหมายความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของ Mattson และคณะ (2013) ที่วัดความ พึงพอใจในความสัมพันธ์จากองค์ประกอบ 2 มิติ คือเจตคติทางบวก และเจตคติทางลบต่อ ความสัมพันธ์เชิงคู่รัก เพื่อนำเจตคติทั้งสองด้านมาเป็นตัวประเมินวัด “ความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์” และ “ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์” ของชายรักชายไทยที่กำลังมีความสัมพันธ์ เชิงคู่รัก

ความเครียดของชายรักชาย (Minority stress)

งานวิจัยศึกษาเรื่องความเครียดในกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน (ชายรักชาย หญิงรักหญิง ไบเซกซวล และผู้ไม่ระบุเพศ) ได้ใช้คำจำกัดความ *ความเครียด* ที่เกิดขึ้นเนื่องจากรสนิยมทางเพศของบุคคลไว้ด้วยสองแบบ กลุ่มแรกใช้คำว่า *ความเครียดของคนกลุ่มน้อย (Minority Stress; Meyer, 2003)* ซึ่งคำนี้จะหมายถึงบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มที่เป็นส่วนน้อยของสังคมและถูกมองว่าด้อยกว่า เช่น คนผิวสีในประเทศตะวันตก หรือคนพิการ รวมถึงคนรักเพศเดียวกันด้วย และกลุ่มที่สองใช้คำว่า *ความเครียดของเกย์หรือคนรักเพศเดียวกัน (Gay-Related Stress; Lewis, Derlega, Berndt, Morris, & Rose, 2002)* ซึ่งในงานวิจัยนี้จะขอใช้นิยามศัพท์ว่า *ความเครียดของชายรักชาย* เนื่องจากมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะบริบทความเครียดที่เกิดขึ้นกับชีวิตของชายรักชายเท่านั้น

ความเครียดของชายรักชาย คือ ความเครียดเฉพาะที่เกิดขึ้นกับบุคคลผู้มีสถานะเป็นชายรักชาย เป็นความเครียดที่เพิ่มเติมขึ้นมาในชีวิตของชายรักชายนอกเหนือจากความเครียดพื้นฐานในชีวิตมนุษย์ กล่าวคือ โดยทั่วไปมนุษย์ทุกคนจะมีโอกาสเผชิญกับความเครียดอยู่เสมอ ทั้งความเครียดภายในที่มีสาเหตุจากตัวบุคคล เช่น ความวิตกกังวล ความจำที่เสื่อมถอย และโรคภัย เป็นต้น และความเครียดจากภายนอกบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ของบุคคลกับผู้อื่น การสูญเสียงาน และอาชญากรรมในสังคม เป็นต้น (Kanner, Coyne, Schaefer, & Lazarus, 1981) อย่างไรก็ตาม จากรายงานบริบทในประเทศไทย โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (2014) ระบุว่า ชายรักชายในประเทศไทยในปัจจุบันยังต้องเผชิญกับความเครียดของชายรักชายอยู่มาก เนื่องจากสภาพสังคมไทยนั้นยังไม่ได้ยอมรับในชายรักชายอย่างเต็มที่ และยังขาดการให้สิทธิมนุษยชนแก่ชายรักชาย ซึ่งสำหรับรายละเอียดของแหล่งความเครียดของชายรักชายจะขออธิบายในส่วนถัดไป

แหล่งความเครียดของชายรักชาย

จากการทบทวนวรรณกรรม 3 งาน คืองานของ Lewis และคณะ (2002), Meyer (2003) และ Rostosky และ Riggle (2017) พบแหล่งความเครียดของชายรักชายที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน โดยในงานของ Lewis และคณะ (2002) ทำการศึกษาชายรักชายในอเมริกาและโครเอเชีย พบว่าชายรักชายมีโอกาสประสบกับแหล่งความเครียดเชิงประจักษ์เนื่องจากเป็นชายรักชายทั้งสิ้น 10 แหล่งด้วยกัน งานวิจัยนี้อธิบายถึงแหล่งความเครียดได้ละเอียดและครอบคลุมทั้งผู้ที่กำลังมีคนรักและผู้ที่เป็นโสด รวมถึงผู้ที่แสดงออกว่ามีสถานะเป็นชายรักชายและผู้ที่ไม่แสดงออก โดย Lewis และคณะ (2002) ได้ระบุแหล่งความเครียดของชายรักชายเป็น 10 แหล่งคือ

1. **การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคล (Family reaction)** คือ การที่ครอบครัวแสดงการตอบสนองต่อบุคคลในทางลบ เช่น ไม่ยอมรับและทอดทิ้งเพิกเฉยและตีตัวห่าง

ไม่ให้การสนับสนุนหรือดูแลเหมือนเช่นเคยเพราะรับไม่ได้กับรสนิยมทางเพศของคุณ
แบบชายรักชาย

2. **การตอบสนองของครอบครัวต่อคนรัก (Family reaction to my partner)** คือ การที่ครอบครัวแสดงการตอบสนองต่อคนรักของคุณในทางลบ เช่น ครอบครัวไม่ยอมรับคนรักของคุณ ครอบครัวแสดงท่าทีรังเกียจต่อคนรักของคุณเมื่อพบกัน
3. **ภาพลักษณ์ของคุณในสายตาครอบครัวและเพื่อน (Visibility with family and friends)** คือ โอกาสที่ครอบครัวและเพื่อนจะรู้ถึงสถานะชายรักชายของคุณ เช่น การปกปิดรสนิยมทางเพศไว้เป็นความลับ ความกลัวที่จะสูญเสียเพื่อนหากเพื่อนรู้ถึงรสนิยมทางเพศ
4. **ภาพลักษณ์ของคุณในสังคม (Visibility with work and public)** คือ โอกาสที่สังคมจะรับรู้ถึงสถานะชายรักชายของคุณ เช่น ไม่สามารถคบหากับคู่รักอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ การถูกนินทาเกี่ยวรสนิยมทางเพศจากเพื่อนร่วมงาน
5. **ความรุนแรงและการถูกคุกคาม (Violence and harassment)** คือ ถูกกระทำความรุนแรง ทุหมิ่น ล่วงเกินหรือล่วงละเมิดเนื่องจากเป็นชายรักชาย เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกล้อเลียนหรือตั้งสมญา
6. **การขาดความเข้าใจจากสังคม (Misunderstanding)** คือ ไม่ได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องหรือไม่ได้รับการรองรับสิทธิ เช่น ไม่ได้รับการระบุสถานะเพศ หรือ ขาดการรองรับสิทธิพลเมืองจากหน่วยงานรัฐ (เช่น สิทธิในการสมรส และ สิทธิในการอุปการะบุตร) เพราะเป็นชายรักชาย
7. **การถูกกีดกันในการทำงาน (Discrimination at work)** คือ การถูกลดทอนสิทธิ หรือ โอกาสที่ควรได้รับเหมือนบุคคลทั่วไป เช่น มีโอกาสตกงานหรือไม่สามารถสมัครงานได้ หากที่ทำงานรู้ว่าเป็นชายรักชาย รู้สึกว่าต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อให้คนในที่ทำงานยอมรับเนื่องจากเป็นชายรักชาย
8. **การถูกกีดกันจากสังคม (General discrimination)** คือ การถูกปฏิเสธในการเข้าถึงบริการหรือสิทธิต่างๆ ตามที่บุคคลทั่วไปเข้าถึงได้ เช่น ถูกกีดกันไม่ให้เข้าพักในบ้านเช่าหรือโรงแรม ถูกกีดกันจากบริการสาธารณะเพราะเป็นชายรักชาย

9. **การติดเชื้อเอชไอวี (HIV/ AIDS)** คือ ความกังวลต่อความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี จากกลุ่มชายรักชาย เช่น กังวลเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยตลอดเวลา
10. **ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ (Sexual orientation conflict)** คือ ความขัดแย้งในตนเองเกี่ยวกับรสนิยมทางเพศของตน เช่น รู้สึกอับอายและรู้สึกผิดเรื่อง รสนิยมทางเพศ ความหวังว่าจะมีรสนิยมทางเพศแบบบุคคลทั่วไปแทนรสนิยมทางเพศ แบบชายรักชาย

เมื่อเปรียบเทียบชายรักชายที่มีคนรักและชายรักชายที่โสด งานวิจัยพบว่า ชายรักชายที่มีคนรักมักจะมี ความเครียดเนื่องจากความเครียดแหล่งที่ 1 และ 2 คือ การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคล และ การตอบสนองของครอบครัวต่อคนรักมากกว่าชายรักชายเป็นโสด ในขณะที่มีความเครียดแหล่งที่ 9 และ 10 คือเครียดในเรื่องการติดเชื้อเอชไอวี และ ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ น้อยกว่าเมื่อเทียบกับชายรักชายที่เป็นโสด งานวิจัยยังพบอีกด้วยว่าความเครียดมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับอาการซึมเศร้า ดังนั้น บุคคลที่พบกับแหล่งความเครียดเนื่องจากเป็นชายรักชายมากจะยิ่ง มีความเสี่ยงต่อการมีปัญหาสุขภาพจิต (Lewis et al., 2002)

งานวิจัยที่สองคืองานของ Meyer (2003) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเครียดที่เกิดขึ้นกับ คนรักเพศเดียวกัน (คือทั้งชายรักชายและหญิงรักหญิง) คล้ายกับแนวคิดของ Lewis และคณะ (2002) แต่จัดกลุ่มแหล่งความเครียดเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ เป็นความเครียดทางสังคม (Distal) และความเครียด ภายในตนเอง (Proximal)

ความเครียดทางสังคม คือ เหตุการณ์คุกคามที่เกิดขึ้นต่อคนรักเพศเดียวกัน ได้แก่

- **การถูกมองด้วยอคติ (Prejudice)** เช่น ถูกตัดสินจากสังคมว่ามีความผิดปกติเนื่องจาก มีสถานะเป็นคนรักเพศเดียวกัน
- **การถูกตีตรา (Stigma)** เช่น การได้รับการดูถูกจากคนในสังคมเพราะเป็นคนรักเพศ เดียวกันหรือมีพฤติกรรมที่แสดงออกว่ามีรสนิยมแบบคนรักเพศเดียวกัน
- **การถูกกีดกัน (Discrimination)** เช่น การไม่ได้รับสิทธิที่พึงมีเหมือนประชาชนทั่วไป ในสังคม หรือถูกกีดกันไม่ให้เข้าทำงานเนื่องมาจากมีสถานะเป็นคนรักเพศเดียวกัน

ความเครียดภายในตนเอง คือ ความคิดและการประเมินของบุคคลต่อสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่ตนกำลังประสบอยู่ ได้แก่

- การเปิดเผยและการปิดบัง (**Concealment versus disclose**) เช่น การปิดบังตัวตนหรือรสนิยมทางเพศของตนจากกลุ่มสังคมใกล้ชิด การแต่งเป็นคนรักต่างเพศ
- ความกังวลว่าจะถูกปฏิเสธ (**Expectation of rejection**) เช่น การคาดเดาล่วงหน้าว่าจะถูกสังคมลงโทษหากสังคมล่วงรู้ถึงรสนิยมทางเพศ
- การเกลียดรสนิยมทางเพศของตนเอง (**Internalize homophobia**) เช่น การไม่ยอมรับตนเอง การต้องการเปลี่ยนรสนิยมทางเพศของตน

สำหรับแนวคิดกลุ่มที่สามคือของ Rostosky และ Riggle (2017) แม้ว่าจะไม่ได้ทำการวิจัยโดยตรงในเรื่องแหล่งความเครียด แต่ได้ทำการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) งานวิจัยที่ศึกษาแหล่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกัน ทั้งชายรักชาย และหญิงรักหญิง พบว่าแหล่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกันเกิดขึ้นได้จาก 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่

1. การถูกกีดกันและอคติเรื่องเพศ (Discrimination & Prejudice)
2. ความกังวลว่าจะถูกปฏิเสธ (Expectation of rejection)
3. การเปิดเผยหรือปกปิดตัวตนทางเพศ (Disclosure & Concealment)
4. การเกลียดรสนิยมทางเพศของตนเอง (Internalized homophobia)
5. การจัดการความเครียดทางลบ (Negative Coping with stress)

ทั้งนี้ Rostosky และ Riggle (2017) อธิบายว่า แหล่งความเครียด 4 แหล่งแรกมีความสัมพันธ์ต่อกัน กล่าวคือ ประสบการณ์ที่เคยถูกกีดกันหรือเผชิญกับอคติว่าด้วยเรื่องเพศทำให้บุคคลคาดหวังว่าตนมีโอกาสดูถูกปฏิเสธจากสังคมนั้นๆ ซึ่งส่งอิทธิพลต่อการตัดสินใจว่าจะเปิดเผยหรือปิดบังทั้งเรื่องตัวตนทางเพศรวมถึงเรื่องความสัมพันธ์กับคู่รักเพศเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่าหากบุคคลเคยถูกปฏิเสธหรือไม่ได้รับการยอมรับก็จะทำให้เพิ่มโอกาสให้บุคคลเกิดความรู้สึกเกลียดกลัวหรือมีเจตคติทางลบเกี่ยวกับตัวตนทางเพศของตนเองได้

นอกจากนี้ Rostosky และ Riggle (2017) ยังวิเคราะห์แหล่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกันแล้วแบ่งเป็น 4 ระดับ เพื่อแสดงบริบทและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความเครียดของคนรักเพศเดียวกัน โดยแหล่งความเครียดแบ่งเป็นระดับ ดังนี้

แหล่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกัน 4 ระดับ (Rostosky & Riggle, 2017)

- 1) แหล่งความเครียดระดับวัฒนธรรม (Cultural level) คือ แหล่งความเครียดที่เกิดขึ้นโดยสังคมหรือรัฐบาล เช่น นโยบายของประเทศหรือกฎหมายที่ไม่เอื้อสิทธิหรือประโยชน์ที่พึงมีให้คนรักเพศเดียวกัน เช่น สิทธิในการจดทะเบียนสมรส สิทธิในการรับอุปการะบุตร
- 2) แหล่งความเครียดระดับสถาบัน (Institutional level) คือ แหล่งความเครียดที่เกิดขึ้นโดยกลุ่มสังคม องค์กร หรือกลุ่มคนมารวมตัวกัน เช่น กฎเกณฑ์ในที่ทำงาน บรรยากาศของเพื่อนร่วมงาน หรือกลุ่มศาสนาบางกลุ่มที่ไม่ต้อนรับคนรักเพศเดียวกัน
- 3) ระดับระหว่างบุคคล (Interpersonal level) คือ แหล่งความเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างตัวบุคคลผู้รักเพศเดียวกันกับอีกบุคคลหนึ่ง เช่น การไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวตนเอง การไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวของคู่รัก การถูกกีดกันจากกลุ่มเพื่อน
- 4) ระดับภายในของตนเอง (Intrapersonal level) คือ แหล่งความเครียดที่เกิดขึ้นจากค่านิยม ความเชื่อ หรือสิ่งที่บุคคลยึดถือ เช่น การเกลียดกลัวความเป็นคนรักเพศเดียวกันของตนเอง การมองว่าตนนั้นด้อยค่ากว่าบุคคลอื่นเพราะเป็นคนรักเพศเดียวกัน

ซึ่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกันที่เกิดขึ้นในแต่ละระดับมีความทับซ้อนและมีอิทธิพลต่อกัน และทำให้บุคคลไม่มีความสุข มีสุขภาพที่ไม่ดี ตลอดจนกระทบต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รักได้ต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่านักวิจัยได้เสนอแนวคิดของแหล่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกันอย่างหลากหลาย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความหมายและลักษณะของแหล่งความเครียดต่างๆ พบว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้

- แหล่งความเครียดด้าน “การขาดความเข้าใจจากสังคม” (Lewis et al., 2002) และ “การถูกมองด้วยอคติ” (Meyer, 2003) มีความสอดคล้องกัน และ “การถูกกีดกันในการทำงาน” “การถูกกีดกันจากสังคม” (Lewis et al., 2002) ก็มีความสอดคล้องกับ “การถูกกีดกัน” ในงานของ Meyer (2003) ซึ่งประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดรวมถึงการ “การถูกตีตรา” (Meyer, 2003) คือแหล่งความเครียดเรื่อง “การถูกกีดกันและอคติเรื่องเพศ” ที่ Rostosky และ Riggle (2017) สรุปไว้

- แหล่งความเครียดด้าน “ภาพลักษณ์ของบุคคลในสายตาครอบครัวและเพื่อน” และ “ภาพลักษณ์ของบุคคลในสังคม” (Lewis et al., 2002) ตรงกับ “การเปิดเผยและการปิดบัง” (Meyer, 2003) และ “การตัดสินใจเปิดเผยหรือปกปิดตัวตนทางเพศ” (Rostosky & Riggle, 2017)
- แหล่งความเครียดด้าน “ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ” (Lewis et al., 2002) สอดคล้องกับ “การเกลียดรสนิยมทางเพศของตนเอง” (Meyer, 2003; Rostosky & Riggle, 2017)
- แหล่งความเครียดด้าน “ความกังวลว่าจะถูกปฏิเสธ” ของ Meyer (2003) และ ที่ Rostosky และ Riggle (2017) สอดคล้องกัน

ผู้วิจัยจึงได้ทำตารางเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแหล่งความเครียดต่างๆ ไว้ในตารางที่ 1

ผลกระทบของความเครียดของชายรักชาย

ความเครียดของชายรักชาย มีผลกระทบต่อตัวชายรักชายเองและความสัมพันธ์เชิงคู่รักของบุคคล กล่าวคือ ทำให้ชายรักชายมีสุขภาพจิตแย่กว่าบุคคลทั่วไป คือมีความซึมเศร้า เครียด วิตกกังวล และมีแนวโน้มทำร้ายตัวเอง (Leonard, Lyons, & Bariola, 2015; Rosenstreich, 2013) จากการศึกษาพบว่าชายรักชายในเอเชีย เช่น ไต้หวัน ที่มีระดับความเครียดของชายรักชายสูงมาก เนื่องจากบริบทสังคมที่ให้ค่านิยมกับการมีครอบครัวเพื่อตอบแทนบุญคุณของบุพการี (Shieh, 2016) ในประเทศไทยก็เช่นกัน ตามงานวิจัยของพรเทพ แพรขาว (2556ก) พบว่าคนกลุ่มนี้มีความเครียดในระดับสูง และมีความซึมเศร้าในระดับปานกลาง เนื่องจากมีความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว และขาดความรักจากครอบครัว

สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาความเครียดของชายรักชาย โดยใช้แนวคิดและมาตรวัดของ Lewis และคณะ (2002) ดังที่กล่าวไปแล้ว เพื่อวัดระดับความเครียดที่เกิดขึ้นกับชายรักชาย จากแหล่งความเครียดทั้งหมด 10 แหล่ง ได้แก่ การตอบสนองของครอบครัวในทางลบ การตอบสนองของครอบครัวต่อคู่รักเพศเดียวกันในทางลบ การเป็นที่รับรู้ของครอบครัวและเพื่อน การเป็นที่รับรู้ในที่ทำงานและสาธารณะ ความรุนแรงและการล่วงละเมิด การถูกเข้าใจผิดหรือการขาดความเข้าใจจากสังคม การถูกกีดกันจากที่ทำงาน การถูกกีดกันในชีวิตประจำวัน โรเคเอดส์และเชื้อเอชไอวี และความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ เพื่อให้ได้ทราบถึงแหล่งความเครียดที่ชายรักชายในประเทศไทย ประสบอย่างครอบคลุมที่สุด

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบแหล่งความเครียดของชายรักรักชายจากการศึกษาต่างๆ

Lewis และคณะ (2002)	Meyer (2003)	Rostosky และ Riggle (2016)
1. การขาดความเข้าใจจากสังคม (Misunderstanding)	1. การถูกมองด้วยอคติ (Prejudice)	1. การถูกกีดกันและอคติเรื่องเพศ (Discrimination & Prejudice)
2. การถูกกีดกันในการทำงาน (Discrimination at work)	2. การถูกกีดกัน (Discrimination)	
3. การถูกกีดกันจากสังคม (General discrimination)	3. การถูกตีตรา (Stigma)	
4. ภาพลักษณ์ของบุคคลในสายตาครอบครัวและเพื่อน (Visibility with family and friends)	4. การเปิดเผยและการปิดบัง (Concealment versus disclose)	2. การตัดสินใจเปิดเผยหรือปกปิดตัวตนทางเพศ (Disclosure & Concealment)
5. ภาพลักษณ์ของบุคคลในสังคม (Visibility with work and public)		
6. ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ (Sexual orientation conflict)	5. การเกลียดรสนิยมทางเพศของตนเอง (Internalize homophobia)	3. การเกลียดรสนิยมทางเพศของตนเอง (Internalized homophobia)
	6. ความกังวลว่าจะถูกปฏิเสธ (Expectation of rejection)	4. ความกังวลว่าจะถูกปฏิเสธ (Expectation of rejection)
7. ความรุนแรงและการถูกคุกคาม (Violence and harassment)		
8. การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคล (Family reaction)		
9. การตอบสนองของครอบครัวต่อคนรัก (Family reaction to my partner)		
10. การติดเชื้อเอชไอวี (HIV/AIDS)		
		5. การจัดการความเครียดทางลบ (Negative Coping with stress)

การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง (Conflict-resolution communication)

จากการทบทวนวรรณกรรมย้อนหลังพบว่า หนึ่งในปัจจัยที่ทำให้สามารถทำนายความสัมพันธ์ที่ดีของคู่รักได้คือ *การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง* โดย Miller (2014) กล่าวว่าความขัดแย้งระหว่างคู่รักมักเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากคู่รักมีอารมณ์หรือความต้องการที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งและมีโอกาสทำให้คู่รักเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจขึ้น ดังนั้นการเลือกวิธีการสื่อสารเพื่อจัดการกับความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งสำคัญ

รูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง

มีนักวิจัยศึกษารูปแบบและวิธีการสื่อสารของคู่รักไว้หลากหลาย โดยส่วนมากจะศึกษาในกลุ่มคู่สมรสชายหญิง ในช่วงแรกของการศึกษาตัวแปรนี้ Christensen และ Sullaway (1984; อ้างถึงใน Arcuri, 2013) ศึกษาการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างคู่รัก พิจารณาการสื่อสารของคู่รักใน 3 ช่วงเวลา คือ เมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้น ระหว่างเกิดความขัดแย้ง และหลังจบความขัดแย้ง พบว่าลักษณะของการสื่อสารแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การสื่อสารแบบสร้างสรรค์ (Constructive communication)
2. การสื่อสารแบบหลีกเลี่ยง (Mutual avoidance-withholding communication)
3. การสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัว (Demand-withdraw communication)

การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เป็นการสื่อสารเชิงบวก ลักษณะคือการที่คู่รักเปิดเผยอารมณ์ความรู้สึกต่อกัน และต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในทางตรงกันข้าม *การสื่อสารแบบหลีกเลี่ยง* และ *การสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัว* เป็นการสื่อสารเชิงลบ โดย *การสื่อสารแบบหลีกเลี่ยง* คือการที่คู่รักทั้งสองฝ่ายหลีกเลี่ยงไม่พูดคุยถึงปัญหา ไม่เปิดเผยหรือแสดงอารมณ์ต่อกัน รวมถึงหลีกเลี่ยงการเข้าถึงหรือมีปฏิสัมพันธ์กันเมื่อเกิดปัญหา ส่วน *การสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัว* คือการสื่อสารที่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแสดงความต้องการพูดคุยถึงปัญหา แต่อีกฝ่ายเพิกเฉยและถอนตัวออกจากการพูดคุย

ต่อมา Christensen (1988, อ้างถึงใน Arcuri, 2013) พัฒนาแนวคิดต่อมาจาก Christensen และ Heavey (1990, อ้างถึงใน Arcuri, 2013) โดยสังเกตว่าการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งของสามีและภรรยามีความแตกต่างกัน จึงเสนอว่าบทบาททางเพศ (Sex role) จะเข้ามากำหนดลักษณะการสื่อสารของแต่ละฝ่าย คือพบว่าโดยส่วนใหญ่เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น สามีจะเป็นฝ่ายเรียกร้องและต่อว่า (demand) ในขณะที่ภรรยาเป็นฝ่ายถอนตัว (withdraw) เนื่องจาก

โดยทั่วไปในชีวิตสมรสแล้ว ฝ่ายสามีจะมีสิทธิและอำนาจมากกว่าฝ่ายหญิง จึงเสนอแนวคิดของการสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัวในเชิงบทบาท (Demand/ Withdraw roles)

ซึ่งในปี 1990 Christensen และ Heavey พัฒนามาตรวัดเพื่อทดสอบ รูปแบบการสื่อสาร เมื่อเกิดความขัดแย้ง โดยทั่วไปของคู่รัก แล้วสรุปว่าควรลดการศึกษาลงเหลือเพียง 2 ช่วงเวลา คือเมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้น และ ระหว่างเกิดความขัดแย้ง เนื่องจากเพียงพอจะทำนายผลลัพธ์ต่างๆ ในความสัมพันธ์คู่รักได้แล้ว และพบว่ารูปแบบการสื่อสารแบบหลีกเลี่ยง มีความใกล้เคียงกับการสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัวมาก จึงเสนอแนวคิดจัดแบ่งรูปแบบการสื่อสารเหลือเพียง 2 รูปแบบ คือ 1) การสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัว ซึ่งเป็นการสื่อสารทางลบ และ 2) การสื่อสารด้วยปฏิสัมพันธ์ทางบวก (Positive interactions) ซึ่งเป็นการสื่อสารทางบวก

Gottman (1994, อ้างถึงใน Futris et al., 2010) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การสื่อสารแบบเรียกร้องและถอนตัว คือการสื่อสารที่คู่รักฝ่ายหนึ่งแสดงความต้องการพูดถึงปัญหา แต่เป็นไปในลักษณะการต่อว่า จึงทำให้คู่รักอีกฝ่ายเกิดการถอนตัวหรือป้องกันตนเอง การสื่อสารรูปแบบนี้ประกอบด้วย 4 พฤติกรรม คือ

1. การต่อว่า (Criticism) คือการพูดโจมตีคนรัก โดยว่ากล่าวที่ลักษณะส่วนบุคคล หรือนิสัยส่วนบุคคลมากกว่าพฤติกรรมที่บุคคลกระทำ
2. การปกป้องตนเอง (Defensiveness) คือพฤติกรรมของบุคคลที่แตกต่างเพื่อตอบสนองต่อการต่อว่าในข้อ 1 รวมถึงการปฏิเสธความรับผิดชอบต่อความขัดแย้ง
3. การดูถูก (Contempt) คือ การหมิ่นประมาทคนรัก การไม่เคารพคนรัก
4. การเพิกเฉย (Stonewalling) คือ การถอนตัวจากความขัดแย้ง หยุตใส่ใจและเลิกจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

Gottman (1994, อ้างถึงใน Futris et al., 2010) อธิบายว่าทั้ง 4 พฤติกรรมนี้มี ความสัมพันธ์และเกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการต่อกัน เช่น เมื่อบุคคลหนึ่งเลือกใช้ “การสื่อสารแบบต่อว่า” จะทำให้คนรักเกิด “การปกป้องตัวเอง” เพื่อหลีกเลี่ยงที่จะจัดการปัญหา จึงทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อเนื่องคือ “การดูถูก” จนทำให้อีกฝ่ายเกิดการยับยั้งด้วยการ “ถอนตัว” ออกจากความขัดแย้ง ซึ่งเป็นเหตุให้คู่รักลดความสนิทสนมกันลง และเหินห่างจากกันและกัน จนยุติความสัมพันธ์ในที่สุด

และในช่วงล่าสุด Futris และคณะ (2010) ได้นำแนวคิดรูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งของ Christensen และ Heavey (1990) มาผสมผสานกับแนวคิดของ Gottman (1994, อ้างถึงใน Futris et al., 2010) แล้วจึงทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยศึกษาใน 2 ช่วงเวลาคือ

ตั้งแต่ระยะเริ่มเกิดความขัดแย้ง และระหว่างที่การขัดแย้งกำลังดำเนินอยู่ ประเมินจากพฤติกรรมที่สอดคล้องกันของคู่รัก (Symmetrical Behavior) คือพฤติกรรมที่ทั้งสองฝ่ายกระทำเหมือนกัน และพฤติกรรมขัดแย้งกัน (Complementary Behavior) คือพฤติกรรมที่มีฝ่ายหนึ่งกระทำต่ออีกฝ่ายหนึ่ง จากการศึกษาในกลุ่มคู่รักชายหญิง 477 คู่ ผลการวิเคราะห์สะท้อนรูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งของคู่รัก 3 รูปแบบ คือ

- 1.) **การสื่อสารแบบถอนตัว (withdraw)** คือ พฤติกรรมหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความขัดแย้งตรงหน้า เช่น ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือคู่รักทั้งสองฝ่ายหลีกเลี่ยงที่จะพูดคุยถึงปัญหา
- 2.) **การสื่อสารแบบต่อว่า (criticize)** คือ พฤติกรรมตั้งต้นสานต่อความขัดแย้ง (conflict engaging) ไม่ยอมจบความขัดแย้งตรงหน้า เช่น คู่รักต่างกล่าวโทษซึ่งกันและกัน หรือ คู่รักฝ่ายหนึ่งต่อว่า ในขณะที่อีกฝ่ายแก้ต่างให้ตนเอง
- 3.) **การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก (positive interactions)** คือ พฤติกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ เช่น คู่รักเปิดเผยอารมณ์และความคิดต่อกันขณะพูดคุยถึงความขัดแย้ง หรือคู่รักพยายามเสนอทางออกร่วมกันและประนีประนอมซึ่งกันและกัน โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกนี้ต้องประเมินจากพฤติกรรมที่สอดคล้องกันเท่านั้น

Futris และคณะ (2010) ให้ทรรศนะว่า**การสื่อสารแบบต่อว่า**มีลักษณะแตกต่างจากการสื่อสารแบบถอนตัวอย่างชัดเจน โดยการสื่อสารแบบต่อว่าจะทำให้ความขัดแย้งบานปลายขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีคนรักฝ่ายหนึ่งใช้การสื่อสารแบบต่อว่า อีกฝ่ายจะได้เสียดใจเพื่อปฏิเสธการรับผิดชอบในเรื่องที่ขัดแย้งนั้น ทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทวีความรุนแรง อย่างไรก็ตาม การสื่อสารแบบต่อว่าไม่ได้ทำลายความสัมพันธ์เท่ากับการสื่อสารแบบถอนตัว ซึ่งเป็นการเพิกเฉย หลุดปฏิสัมพันธ์กับคนรักทั้งทางอารมณ์ วาจา และทางกาย ข้อสังเกตคือ การสื่อสารแบบต่อว่าเป็นการที่คู่รักยังมีการสื่อสารกันอยู่ในขณะที่การถอนตัวทำให้คู่รักยุติการสื่อสารกันโดยสิ้นเชิง โดยคู่รักที่เริ่มมีความเครียดในความสัมพันธ์มักใช้การสื่อสารแบบต่อว่า แต่คู่รักที่มีปัญหาความสัมพันธ์ระดับรุนแรงมักใช้การสื่อสารแบบถอนตัว การสื่อสารแบบถอนตัวจึงถือเป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งบอกว่าความสัมพันธ์นั้นใกล้จะยุติลง

สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง โดยใช้แนวคิดและพัฒนามาตรวัดมาจากการศึกษาของ Futris และคณะ (2010) ซึ่งแบ่งการสื่อสารออกเป็นสามรูปแบบ คือ การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก การสื่อสารแบบถอนตัว และการสื่อสารแบบต่อว่า เนื่องจากสะท้อนวิธีการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งได้ครอบคลุม และเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่ต้องการศึกษา

ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (Sexual satisfaction)

สำหรับชายรักชายแล้ว ความพึงพอใจที่ได้จากการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญมาก โดย Edwards (2016) กล่าวว่าสำหรับชายรักชายที่เป็นโสดและชายรักชายคนที่มีคนรัก การบรรลุความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ชายรักชายต้องการจากความสัมพันธ์เชิงคู่มากที่สุด ทั้งนี้ นักวิชาการมักศึกษาเรื่องความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์จากกลุ่มคู่อรักชายหญิงมากกว่าคู่อรักชายรักชาย ดังนั้นทฤษฎีและแนวคิดเรื่องความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์จึงยังเป็นความรู้ที่ครอบคลุมถึงเฉพาะความสัมพันธ์ของคู่สมรสชายหญิงเท่านั้น โดยแนวคิดที่ได้รับความนิยมประกอบด้วย 3 แนวคิดดังต่อไปนี้

แนวคิดระยะแรกมุ่งเน้นปัญหาเพศสัมพันธ์ โดย Hudson, Harrison, และ Crosscup (1981) ศึกษาความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ด้วยการประเมินปัญหาที่เกิดในการมีเพศสัมพันธ์ (Magnitude of problem) คือเป็นการมุ่งเน้นวัดความรู้สึกไม่พึงพอใจที่บุคคลมีต่อเพศสัมพันธ์ของตนกับคนรัก (Dissatisfaction toward sex) มากกว่าเป็นการวัดความพึงพอใจ Hudson และคณะ (1981) ใช้ประสบการณ์ทางลบหรือปัญหาจริงของคนไข้ที่มารับบำบัดเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ในชีวิตคู่เป็นแนวคิดในการสร้างมาตรวัดเพื่อจำแนกคู่อรักที่มีปัญหาเพศสัมพันธ์ออกจากกลุ่มคู่อรักที่ไม่มีปัญหาเพศสัมพันธ์ ข้อคำถามส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการมีเพศสัมพันธ์กับคู่อรัก เช่น เพศสัมพันธ์ของเราเจ็ดขีด คนรักของฉันรุนแรงกับฉันเกินไปขณะมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ในงานวิจัยนี้พบว่าคู่อรักที่มีปัญหาเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์จะรายงานว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงคู่อรักด้วย

แนวคิดที่สอง คือแนวคิดของ Lawrance และ Byars (1995, อ้างถึงใน Byers & Macneil, 2006) อธิบายความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ด้วยทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Interpersonal exchange theory) และนิยามความของความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ว่า เป็นทั้งความคิดและเป็นความรู้สึกของบุคคลผสมผสานกัน โดยบุคคลจะประเมินผลตอบแทนหรือสิ่งที่ดีที่ได้รับ (Rewards) เปรียบเทียบกับส่วนของการลงทุนหรือสิ่งที่ตนต้องเสีย (Cost) เพื่อความสัมพันธ์ทางเพศประกอบกับใช้ความรู้สึกของตนเพื่อตัดสินการประเมินนั้นร่วมด้วยซึ่งต่อมา Byers และ Macneil (2006) ทำการศึกษาในคู่สมรสชายหญิงที่มีความสัมพันธ์ยาวนาน ยืนยันว่าความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ของคู่อรักเป็นผลมาจากการประเมินผลตอบแทนและการลงทุนที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ เช่น หากบุคคลรับรู้ว่าคนรักใส่ใจกับเพศสัมพันธ์ไม่เท่ากับตน ก็เกิดความพึงพอใจต่ำกว่าในกรณีที่รับรู้ว่าคนรักใส่ใจกับเพศสัมพันธ์เช่นเดียวกับตน

แนวคิดที่สามคือแนวคิดของ Stulhofer, Buško, และ Brouillard (2010) ซึ่งประเมินความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์แตกต่างจากสองแนวคิดแรกที่ได้กล่าวไปแล้ว คือมองว่าเพศสัมพันธ์เป็นกิจกรรมทางเพศของบุคคลสองฝ่ายกระทำร่วมกัน ดังนั้นผลลัพธ์หรือความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะ

เป็นอิทธิพลมาจากทั้งตัวบุคคลเองและคนรัก โดย Stulhofer และคณะ (2010) วิเคราะห์องค์ประกอบ (principle component analysis) ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพศชายทั้งคู่ที่เป็นชายรักชายและชายรักหญิง พบว่าความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สามารถแบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านความพึงพอใจส่วนบุคคล (Ego-focused) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าตนเองรู้สึกเช่นไรต่อเพศสัมพันธ์ (Sensation) เช่น เกิดอารมณ์ตื่นตัวทางเพศ มีสมาธิกับเพศสัมพันธ์ หรือมีความพร้อมต่อเพศสัมพันธ์ เป็นต้น
2. องค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก (Activity-focused) คือการรับรู้ของบุคคลว่าคนรักของตนมีการตอบสนองต่อเพศสัมพันธ์ที่มีกับตนว่าเช่นไร (Reaction) เช่น คนรักเปิดใจขณะมีเพศสัมพันธ์ คนรักใส่ใจต่อความต้องการทางเพศ หรือคนรักมีความสร้างสรรค์ในการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ของชายรักชายและชายรักหญิง พบว่าชายรักชายมีความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สูงกว่าชายรักหญิง และความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต ความใกล้ชิดผูกพันระหว่างคู่รัก การสื่อสารระหว่างคู่รัก และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความเบื่อหน่ายในเพศสัมพันธ์ (Stulhofer et al., 2010)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจใช้แนวคิดและมาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ของ Stulhofer และคณะ (2010) เนื่องจากแนวคิดนี้เป็นการขยายการประเมินมุมมองของบุคคลออกไปยังคู่ของตนด้วย ซึ่งเป็นการเพิ่มความเข้าใจต่อการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งเป็นกิจกรรมระหว่างบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมย้อนหลัง 10 ปีทั้งในประเทศในและต่างประเทศ ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ บทบาททางเพศ และวิธีการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย อย่างไรก็ตาม พบงานวิจัยที่ใกล้เคียงดังต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ของ ความเครียดของชายรักชาย ต่อ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก

จากแนวคิดแหล่งความเครียดของชายรักชายของ Lewis และคณะ (2002) ที่พบว่าชายรักชายมีแหล่งความเครียดทั้งสิ้น 10 แหล่ง ผู้วิจัยพบว่าม้งานวิจัยที่สนับสนุนว่าแหล่งความเครียดต่างๆ

นั่นเป็นสาเหตุที่ทำให้คนกลุ่มนี้เกิดความรู้สึกเครียด (stressed) ซึ่งจะกระทบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักได้ ดังต่อไปนี้

ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ Mohr และ Daly (2008) ศึกษาคู่รักชายรักชาย หญิงรักหญิง และคนรักสองเพศ (Bisexual) ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยจำนวน 51 คนที่มีคนรักในระยะเวลา 6 สัปดาห์ของการวิจัย พบว่าแหล่งความเครียดของคนรักเพศเดียวกันคือ *ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ* ีผลทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์และความรู้สึกดีใจที่มีต่อคนรักลดลง เช่นเดียวกับการศึกษาของ นอกจากนี้ Houts และ Horne (2008) ที่ทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์คู่รักชายรักชายที่อาศัยอยู่ร่วมกันในลักษณะคู่ชีวิตจำนวน 175 คน ระยะเวลาคบหาเฉลี่ย 8.4 ปี พบว่าการมีความขัดแย้งเกี่ยวกับรสนิยมทางเพศ มีความสัมพันธ์ทางลบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย

การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคลและ การตอบสนองของครอบครัวต่อคนรัก งานวิจัยพบว่าการที่กลุ่มสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือที่ทำงานล่วงรู้ถึงรสนิยมทางเพศหรือความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย จะสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวชายรักชาย ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปยังความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชายได้โดย Reczek (2016) ทำการสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างในชายรักชายและหญิงรักหญิง 60 คน พบว่าเมื่อครอบครัวทราบถึงรสนิยมทางเพศของบุคคลและคู่รักแล้ว โดยส่วนมากครอบครัวจะมีปฏิกิริยาตอบสนองทางลบด้วยการปฏิเสธตัวบุคคลและคู่รัก ซึ่งการปฏิเสธนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพความสัมพันธ์และความมั่นคงในความสัมพันธ์คู่รักใน 3 ลักษณะคือ 1) ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเครียดต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก เนื่องจากพ่อแม่แสดงออกถึงความไม่เป็นมิตร ความไม่ชอบใจ และเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจต่างๆ ในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ซึ่งบุคคลรู้สึกว่าเป็นการก้าวท้าวชีวิตคู่ จึงทำให้เกิดข้อโต้แย้งระหว่างบุคคลและครอบครัวเนื่องจากมีความต้องการที่ไม่ตรงกัน 2) สำหรับคู่รักบางคู่ ความเครียดดังกล่าวเป็นเหมือนอุปสรรคที่ทำให้ความสัมพันธ์เชิงคู่รักมีความมั่นคงมากขึ้น และ 3) ทำให้บุคคลแยกตัวจากพ่อแม่เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครอบครัวและคู่รัก เพื่อปกป้องความสัมพันธ์เชิงคู่รักของตนไว้

ภาพลักษณ์ของบุคคลในสายตาครอบครัวเพื่อนและสังคม การถูกกีดกันจากสังคม แม้ว่าในแนวคิดของ Lewis และคณะ (2002) จะใช้คำว่าถูกกีดกัน แต่ในความหมายและการแบ่งประเภทของแหล่งความเครียด การถูกกีดกันถูกจัดกลุ่มอยู่กับการถูกตีตรา เนื่องจากเป็นสิ่งที่บุคคลรับรู้ว่าการถูกสังคมกระทำ จึงขอเทียบเคียงจากงานวิจัยของ Doyle และ Molix (2015) ที่ทำการวิเคราะห์ห่อภิมานถึงผลกระทบของการตีตราจากสังคม (Social Stigma) ต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก โดยการตีตราจากสังคมนี้นิยามรวมถึงการรับรู้เจตคติทางลบหรือการตัดสินของสังคมและพฤติกรรมกีดกันที่ถูกกระทำโดยตรง ผลการวิเคราะห์พบว่าการตีตราจากสังคมส่งผลเชิงลบต่อความสัมพันธ์เชิง

คู่รัก เช่น ลดพันธะผูกพันที่มีต่อกัน (Commitment) ลดความตั้งใจ (Passion) ลดการสนับสนุนซึ่งกันและกัน จึงทำให้ลดความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักด้วย

โรคเอดส์และเชื้อเอชไอวี ยังเป็นอีกหนึ่งแหล่งความเครียดของชายรักชายที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก โดย Magee (1997) พบว่าอาการของโรค (Symptoms) และความขัดแย้งระหว่างคู่รักที่มีสาเหตุมาจากโรค มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักทั้งในผู้ที่ติดเชื้อและผู้ที่เป็นคนรัก ทำให้คู่รักมีอาการเครียด (Depressive symptom) และหงุดหงิดง่าย (Hostility) กับคนรักของตน แต่หากคู่รักผู้ที่ไม่ได้ติดเชื้อแสดงความเห็นใจและให้กำลังใจและการสนับสนุน ก็จะลดความรู้สึกทางลบนี้ลงได้

จากการทบทวนวรรณกรรม แม้จะยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง *ความรุนแรงและการถูกคุกคาม* เนื่องจากเป็นชายรักชายและ *การขาดความเข้าใจจากสังคม* เนื่องจากเป็นชายรักชาย ที่มีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักโดยตรง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยพบว่าชายรักชายที่ประสบกับความรุนแรงและการถูกคุกคามมีสุขภาพจิตแย่กว่าชายรักชายทั่วไป (Pascoe & Smart Richman, 2009; Huebner, Rebchook, & Kegeles, 2004) และอาจทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักต่ำ ดังเช่นที่พบในคู่รักหญิงรักหญิง (Otis, Rostosky, Riggle, & Hamrin, 2006) ผู้วิจัยจึงอนุมานว่าความรุนแรงและการล่วงละเมิดมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชายได้เช่นกัน

ความสัมพันธ์ของ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก

ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในกลุ่มชายรักชายเพียงงานเดียว คืองานของ Peixoto และ Nobre (2016) ที่ได้ทดสอบความสัมพันธ์ของปัญหาสมรรถภาพทางเพศกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก โดยศึกษาในชายรักชายที่มีคนรัก 80 คน แบ่งเป็นผู้มีปัญหาสมรรถภาพทางเพศ 40 คน ค่าเฉลี่ยอายุ 32.20 ปี ($SD = 11.28$) และผู้ที่ไม่ปัญหาสมรรถภาพทางเพศอีก 40 คน ค่าเฉลี่ยอายุ 34.55 ปี ($SD = 9.39$) พบว่า ชายรักชายที่มีความเครียดเนื่องจากปัญหาเรื่องสมรรถภาพทางเพศ คือ มีปัญหาเรื่องการแข็งตัวของอวัยวะเพศ (erectile difficulties) ปัญหาการหลั่งเร็ว (premature ejaculation) ปัญหาการหลั่งช้า (delayed ejaculation) และปัญหาเรื่องการไม่มีอารมณ์ทางเพศ (lack of sexual desire) จะประเมินความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักต่ำกว่าชายรักชายผู้ไม่มีปัญหาเรื่องสมรรถภาพทางเพศ ซึ่งจากแนวคิดของ Heiman และคณะ (2011) ที่ทำการศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในคู่รักชายหญิงวัยสูงอายุในห้าประเทศ แล้วพบว่าความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สามารถวัดได้ด้วยสมรรถภาพทางเพศ เพราะสองสิ่งนี้มีความสัมพันธ์ทางลบสูงมากจนสามารถใช้แทนกันได้

ในส่วนของผู้รักชายหญิงที่คบหากันในระยะความสัมพันธ์ต่างๆ ก็มีงานวิจัยหลายงานที่พบความสัมพันธ์ของความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์และความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ซึ่งพอจะใช้เปรียบเทียบกันได้ เช่น การศึกษาในกลุ่มผู้ที่อยู่ในระยะคบหากัน Sprecher (2002) พบว่าความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยทำการศึกษาในคู่รักชายหญิงวัยมหาวิทยาลัย ค่าเฉลี่ยอายุ 20.3 ปี ($SD = 2.51$) เก็บข้อมูลตั้งแต่ระยะเริ่มต้นความสัมพันธ์ และเก็บซ้ำทุกปีเป็นเวลา 4 ปี พบว่าความเปลี่ยนแปลงของความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์จะมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก นอกจากนี้ยังพบอีกด้วยว่าเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ เพศชายจะให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์มากกว่าเพศหญิง

สำหรับคู่สมรสใหม่ Stanik และ Bryant (2012) พบผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับงานของ Sprecher (2002) นั่นคือความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก โดยทำการศึกษาในคู่รักชายหญิงชาวแอฟริกันอเมริกันที่เพิ่งแต่งงานกันจำนวน 470 คู่ ค่าเฉลี่ยอายุ 34.72 ปี ($SD = 9.35$) พบว่าผู้ประเมินความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สูงจะมีความพึงพอใจต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รักสูงด้วย โดยพบความสัมพันธ์กันทั้งชายและหญิง สิ่งที่น่าสนใจคือการศึกษานี้พบอิทธิพลส่งผ่านของ “การรับรู้ถึงโอกาสในการหาคนรักคนอื่น” (Perceived Availability of Alternative Partners) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางลบระหว่างความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ กล่าวคือ ในกลุ่มหนุ่มสาวชาวแอฟริกันอเมริกัน ประชากรที่มีความพร้อมจะแต่งงานมีน้อยและอัตราการหย่าร้างโดยทั่วไปสูง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างจะรับรู้ถึงโอกาสในการหาคนรักคนอื่นว่ามีน้อย จึงรู้สึกพอใจและวางแผนความสัมพันธ์ปัจจุบัน ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัจจัยส่งเสริมให้ผู้ที่มีความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์อยู่แล้ว มีการประเมินความสัมพันธ์เชิงคู่รักว่าน่าพึงพอใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์เชิงคู่รักนั้นแน่นแฟ้นและมีแนวโน้มจะยืนยาว

และสำหรับคู่สมรส Litzinger และ Gordon (2005) ได้ยืนยันอิทธิพลของความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ด้วยการศึกษากลุ่มคู่สมรส 387 คู่ ค่าเฉลี่ยอายุสามี 44.2 ปี และภรรยา 42.2 ปี มีระยะเวลาในชีวิตสมรสเฉลี่ย 17.5 ปี โดยมุ่งเน้นศึกษาว่าบุคคลได้รับความพึงพอใจจากคนรักในเรื่องเพศสัมพันธ์ตามที่ตนต้องการ และเป็นไปตามเกณฑ์ในใจที่ตนคิดไว้หรือไม่ ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักได้ทั้งในเพศชายและเพศหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อการสื่อสารในคู่รักมีปัญหา ปัจจัยเรื่องความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ จะเป็นตัวช่วยบรรเทาอิทธิพลทางลบของการสื่อสารนั้น ทำให้คู่รักยังคงระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไว้ได้ ดังนั้นแล้ว เพศสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจจึงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชายได้

ความสัมพันธ์ระหว่าง การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ทั้งสามรูปแบบ และ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก

ตามแนวคิดของ Futris และคณะ (2010) การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก การสื่อสารแบบถอนตัว และ การสื่อสารแบบต่อว่า ตามการศึกษาวิจัยพบว่ารูปแบบการสื่อสารเหล่านี้มีผลกระทบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักในกลุ่มชายรักชาย ดังนี้

สำหรับ การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก Ogolsky และ Gray (2016) ศึกษาพบอิทธิพลของการสื่อสารแบบสร้างเสริม (constructive communication) ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก ที่มีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก โดยงานวิจัยเก็บข้อมูลจากคู่รักเพศเดียวกันจำนวน 98 คู่ แบ่งเป็นคู่รักชายรักชาย 39 คู่ และคู่รักหญิงรักหญิง 59 คู่ ค่าเฉลี่ยอายุ 33 ปี ($SD = 12.68$) พบว่าเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น คู่รักจะมีพฤติกรรมการดูแลความสัมพันธ์ที่ต่ำ เช่น ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของอีกฝ่าย และไม่รับฟังความคิดเห็นกัน เป็นต้น คู่รักจึงเกิดอารมณ์ทางลบต่อกัน และทำให้ระดับความพึงพอใจความสัมพันธ์ลดลงตามลำดับ แต่เมื่อการสื่อสารแบบสร้างเสริม ที่มีลักษณะคือการประนีประนอม และการรับฟังความคิดของอีกฝ่ายเข้ามาเป็นตัวแปรกำกับระหว่างความสัมพันธ์ของการเกิดอารมณ์ทางลบและความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ก็พบว่า การสื่อสารแบบสร้างเสริมสามารถช่วยลดอารมณ์ทางลบระหว่างคู่รักได้ จึงช่วยรักษาระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไว้ได้เช่นกัน

เช่นกัน Mackey, Diemer, และ O'Brien (2004) พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้คู่รักต่างเพศและคู่รักเพศเดียวกันสามารถรักษาความสัมพันธ์ไว้ได้นานกว่า 30 ปีและยังมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ คือการสื่อสารอย่างลึกซึ้ง (Intimate communication) ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับการสื่อสารด้วยปฏิสัมพันธ์ทางบวก กล่าวคือ แม้อุบัติการณ์ทางลบต่อกันเมื่อยามเกิดความขัดแย้ง แต่จะเปิดใจพูดคุยกันถึงสาเหตุของการกระทำและทำความเข้าใจต่อกันในภายหลัง ซึ่งการสื่อสารลักษณะนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความสัมพันธ์เชิงคู่รักนั้นมีบรรยากาศของความน่าไว้วางใจมากเพียงพอที่จะส่งผลให้บุคคลรู้สึกกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกของตนเองต่ออีกฝ่ายได้

แม้จะไม่พบงานวิจัยที่สนับสนุนความสัมพันธ์ของ การสื่อสารแบบถอนตัว และ การสื่อสารแบบต่อว่า ต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักในกลุ่มชายรักชายโดยตรง แต่เมื่อเทียบจากคู่สมรสชายหญิง พบว่ามีหลายงานที่สนับสนุนแนวคิดนี้ เช่นงานของ Futris และคณะ (2010) ที่ศึกษาคู่สมรสวัยผู้ใหญ่ ค่าเฉลี่ยอายุ 50.5 ปี ($SD = 15.2$) พบว่า การสื่อสารแบบต่อว่า และ การสื่อสารแบบถอนตัว มีความสัมพันธ์ทางลบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ กล่าวคือ ในคู่สมรสที่ใช้การต่อว่า และการถอนตัวเมื่อเกิดความขัดแย้ง จะมีการปรับตัวในชีวิตคู่ที่แย่กว่าคู่สมรสที่ไม่ใช้การสื่อสารลักษณะข้างต้น จึงทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดลง

ในมิติของความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ Madahi, Samadzadeh, และ Javidi (2013) พบว่าการสื่อสารแบบถอนตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์* โดยศึกษาจากกลุ่มคู่สมรสวัยมหาวิทยาลัย แบ่งเป็นเพศหญิง 134 คน เพศชาย 95 คน พบว่าในความสัมพันธ์ที่มีคู่รักฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเลือกใช้การถอนตัว เมื่อเกิดความขัดแย้ง คู่รักจะรายงานว่ามีปัญหาในความสัมพันธ์สูง สิ่งที่น่าสนใจคือ งานวิจัยพบรูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างระหว่างเพศ กล่าวคือเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น ฝ่ายสามีมักมีบทบาทเป็นผู้เรียกร้องหรือแสดงความต้องการ ในขณะที่ฝ่ายภรรยาเป็นฝ่ายถอนตัวและหลีกเลี่ยงจากความขัดแย้ง ซึ่งอาจเป็นเพราะงานวิจัยศึกษาในประเทศอิหร่าน จึงได้รับอิทธิพลจากค่านิยมที่ผู้หญิงมีสิทธิและมีอิทธิพลต่อเรื่องต่างๆ ในความสัมพันธ์เชิงคู่รักน้อยกว่าผู้ชาย การสื่อสารของผู้หญิงจึงเป็นไปในลักษณะของการถอยหนีมากกว่าเข้ายื่นกรานอย่างตรงไปตรงมา

นอกจากนี้ Donato, Parise, Pagani, Bertoni, และ lafrate (2014) ได้ทำการศึกษาระยะยาวเพื่อสะท้อนอิทธิพลของ *การสื่อสารแบบถอนตัว* ต่อ *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก* และพบว่าอิทธิพลลักษณะนี้จะเกิดขึ้นกับบางกลุ่มเท่านั้น โดยทำการศึกษาในกลุ่มคู่รัก 176 คู่ แบ่งเป็นเพศชายอายุเฉลี่ย 45 ปี ($SD = 15$) และเพศหญิงอายุเฉลี่ย 42 ปี ($SD = 14$) และแบ่งกลุ่มตามช่วงระยะเวลาการคบหาได้สี่กลุ่ม คือ กลุ่มความสัมพันธ์ระยะเริ่มต้น (1-5 ปี) กลุ่มความสัมพันธ์ระยะปรับตัว (5-20 ปี) ระยะความสัมพันธ์คงตัว (21-28 ปี) และกลุ่มความสัมพันธ์ยั่งยืน (29-55 ปี) เปรียบเทียบความแตกต่างของการสื่อสารแบบถอนตัวและความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ในระยะเวลา 4 เดือน ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแสดงอิทธิพลของการสื่อสารแบบถอนตัวต่อความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์รายกลุ่มที่แบ่งตามช่วงอายุ กลับพบอิทธิพลนี้เฉพาะในกลุ่มเพศหญิงที่มีการคบหาระยะสั้นเท่านั้น โดยไม่พบอิทธิพลนี้ในเพศชาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ต่อ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ของชายรักชายไทย

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

1. **ชายรักชาย** หมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน อายุ 18 ปีขึ้นไป ระบุว่าตนเองเป็นชายรักชาย ไม่มีลักษณะของการข้ามเพศ มีความสัมพันธ์เชิงคู่รักโดยมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก และคบหากันไม่ต่ำกว่า 1 เดือน

2. **ความพึงพอใจในความสัมพันธ์** หมายถึง ผลการประเมินโดยรวมของบุคคลว่า ความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่ตนมีนั้นเป็นสิ่งดี มีความน่าสนใจ ทำให้รู้สึกเติมเต็มและเพลิดเพลินใจ เป็นความสัมพันธ์ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมอย่างเพื่อน มั่นคง และเป็นความสัมพันธ์ที่ให้ความหวังแก่บุคคล ประเมินจากมาตรวัดเจตคติทางบวกต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (positive attitude towards relationship; Mattson et al., 2013)
3. **ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์** หมายถึง ผลการประเมินโดยรวมของบุคคลว่า ความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่ตนมีนั้นเป็นสิ่งที่เลว น่าเบื่อหน่าย ว่างเปล่า ทำให้รู้สึกเศร้าโศก มีความเปราะบางในความสัมพันธ์ บุคคลรู้สึกโดดเดี่ยวเมื่ออยู่ในความสัมพันธ์ และท้อแท้ใจต่อความสัมพันธ์ ประเมินจากมาตรวัดเจตคติทางลบต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (negative attitude towards relationship; Mattson et al., 2013)
4. **ความเครียดของชายรักชาย** คือระดับความเครียดของชายรักชาย ที่เกิดจากแหล่งความเครียด 10 แหล่ง ได้แก่ การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคลที่เป็นชายรักชาย การตอบสนองของครอบครัวต่อคู่รักเพศเดียวกัน การเป็นที่รับรู้ของครอบครัวและเพื่อน การเป็นที่รับรู้ในที่ทำงานและสาธารณะ ความรุนแรงและการล่วงละเมิด การถูกเข้าใจผิด การถูกกีดกันจากที่ทำงาน การถูกกีดกันในชีวิตประจำวัน โรคเอดส์และเชื้อเอชไอวี ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ เป็นต้น ประเมินจากมาตรวัดแหล่งความเครียดของชายรักชาย (empirical sexual minority stress; Lewis et al., 2002)
5. **ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์** หมายถึง ผลจากการประเมินความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเพศสัมพันธ์ที่ตนมีกับคนรักว่ามีความน่าพึงพอใจแค่ไหน และบุคคลพอใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่รักเป็นอย่างไร วัดได้โดยมาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (sexual satisfaction scale; Stulhofer et al., 2010)
6. **การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง** หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลเกิดความขัดแย้งในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ประกอบด้วย 3 รูปแบบคือ
 1. **การถอนตัว** หมายถึง พฤติกรรมหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความขัดแย้ง แสดงอาการเพิกเฉยต่อคำเรียกร้องของคนรัก ยุติการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับคนรัก
 2. **การต่อว่า** หมายถึง พฤติกรรมการกล่าวโทษคนรัก

3. การปฏิสัมพันธ์ทางบวก หมายถึงการพูดคุยถึงความขัดแย้ง เปิดใจแสดงความรู้สึก
แก่กัน และเสนอทางออกความขัดแย้งร่วมกัน
วัดได้โดยมาตรวัดรูปแบบการสื่อสารฉบับสั้น (The Communication Patterns
Questionnaire–Short Form; (Futris et al., 2010)

สมมติฐานการวิจัย

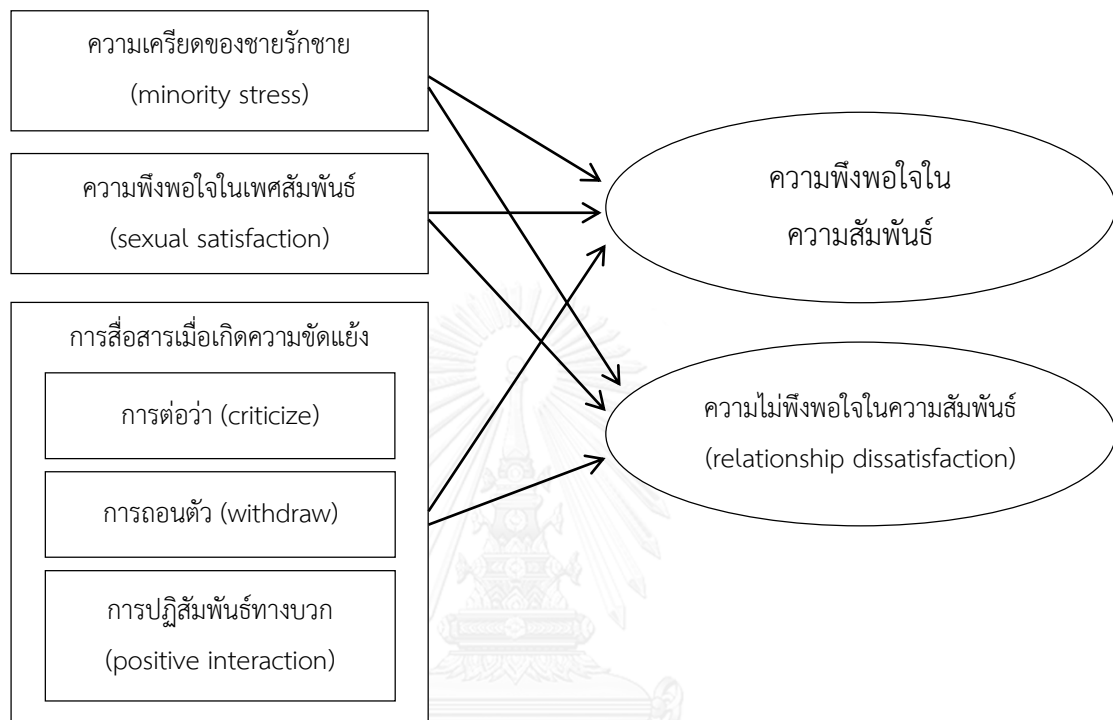
1. ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ การสื่อสารเมื่อเกิดความ
ขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์
2. ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความ
ขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กับ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของ
ชายรักชายไทย
2. เมื่อได้ทราบถึงปัจจัยแล้ว จะช่วยเป็นประโยชน์ด้านวางแผนพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความ
พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของชายรักชาย ตลอดจนการให้คำปรึกษากับคู่รักชายรัก
ชายไทย รวมถึงใช้เป็นข้อมูลสำหรับงานวิจัยในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่ได้อภิปรายในข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlation study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ *ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ รูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง* ที่มีต่อ *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก* ของชายรักชายในประเทศไทย มีรายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

คือ ชายไทยจำนวน 450 คน ที่รายงานว่าตนเองเป็นชายรักชาย คุณสมบัติคือ มีคนรักเป็นเพศชาย มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก และมีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป การวิจัยนี้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธี Snowballing หรือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
2. มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ของ Mattson และคณะ (2013)
3. มาตรวัดความเครียดของชายรักชาย ของ Lewis และคณะ (2002)
4. มาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ของ Stulhofer และคณะ (2010)
5. มาตรวัดรูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ของ Futris และคณะ (2010)

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศกำเนิด เพศภาวะ ระยะเวลาของความสัมพันธ์ บทบาททางเพศในความสัมพันธ์ ระยะเวลาตั้งแต่ใช้ชีวิตเป็นชายรักชาย

ส่วนที่ 2 มาตรวัด ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship satisfaction)

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รักตามของ Mattson และคณะ (2013) โดยในงานวิจัยเดิมแบ่งความพึงพอใจในความสัมพันธ์ออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

เจตคติทางบวกต่อความสัมพันธ์ (Positive attitude) และเจตคติทางลบต่อความสัมพันธ์ (Negative attitude) แล้วจึงแบ่งกลุ่มออกเป็นผู้มีความสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจ และผู้มีความสัมพันธ์ไม่น่าพึงพอใจ อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้ต้องการสะท้อนลักษณะความพึงพอใจ-ไม่พึงพอใจ ของบุคคล ที่มีต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รักของตนเองออกมาอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้นำเจตคติทั้ง 2 องค์ประกอบ แยกเป็น 2 ตัวแปร คือ *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (satisfaction)* และ *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ (dissatisfaction)* โดยแปลข้อกระทงตามแนวคิดของ Mattson และคณะ (2013) และนำข้อกระทงที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง

ตารางที่ 2 ข้อคำถามแต่ละองค์ประกอบของมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ตัวแปร	จำนวนข้อ	คำคุณศัพท์	Alpha
ความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์	7	1. โดยรวมแล้ว... ดี 2. เต็มเต็มซึ่งกันและกัน 3. มั่นคงหนักแน่น 4. สดใสซาบซ่า 5. น่าสนใจ..ไม่น่าเบื่อ 6. มีความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน 7. ฝันถึงอนาคตร่วมกัน	.85
ความไม่พึงพอใจใน ความสัมพันธ์	7	1. โดยรวมแล้ว... แย่ 2. เหงาใจ 3. เหนื่อยใจที่จะคบกัน 4. น่าเบื่อ 5. ว่างเปล่า มีแฟนก็เหมือนไม่มี 6. เปราะบาง ไม่มั่นคง 7. จำใจอยู่ด้วยกัน	.89

การประเมินแต่ละตัวแปร ใช้คำคุณศัพท์แทนลักษณะของความสัมพันธ์ตัวแปรละ 7 ข้อ รวมเป็น 14 ข้อตามตารางที่ 2 วิธีการประเมินคือ เมื่อประเมินความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ให้ผู้ประเมินระลึกถึงเฉพาะลักษณะทางบวกที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ของผู้ประเมินกับคนรัก โดยไม่สนใจ

ลักษณะด้านลบ แล้วประเมินความสัมพันธ์ของตนว่าตรงกับค่าเหล่านี้หรือไม่ เช่นเดียวกัน เมื่อประเมินความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ให้ผู้ประเมินระลึกถึงเฉพาะลักษณะทางลบของความสัมพันธ์ของผู้ประเมินกับคนรัก โดยไม่สนใจลักษณะทางบวกแล้วประเมินความสัมพันธ์ของตนเช่นกัน

ลักษณะของการประเมินเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ เมื่อ 0 หมายถึงไม่ตรงเลย จนถึง 4 หมายถึงตรงมากที่สุด คะแนนความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง หมายถึง ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง เช่นเดียวกัน หากคะแนนความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ หมายถึง ผู้ประเมินมีความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ มาตราวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .85 และมาตราวัดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .89 ซึ่งถือว่ามีคุณสมบัติภายในหรือมีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ และมาตราวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของแบบวัด (corrected item total correlation) ตั้งแต่ .51 - .73 ส่วนมาตราวัดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์มีค่า CITC ระหว่าง .59 - .79 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดู ภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 3 มาตรวัด ความเครียดของชายรักชาย (Minority stress)

มาตราวัดแต่เดิมของ Lewis และคณะ (2002) ทำการวัดแหล่งความเครียดของชายรักชายที่ปรากฏขึ้นอย่างเป็นเชิงประจักษ์ทั้งสิ้น 10 แหล่ง ได้แก่ การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคลที่เป็นชายรักชาย การตอบสนองของครอบครัวต่อคู่รักเพศเดียวกัน การเป็นที่รับรู้ของครอบครัวและเพื่อน การเป็นที่รับรู้ในที่ทำงานและสาธารณะ ความรุนแรงและการล่วงละเมิด การถูกเข้าใจผิด การถูกกีดกันจากที่ทำงาน การถูกกีดกันในชีวิตประจำวัน โรคเอดส์และเชื้อเอชไอวี ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับตั้งแต่ 0 ถึง 3 โดยคะแนน 0 หมายถึงผู้ประเมินไม่เคยพบกับแหล่งความเครียด หรือ ไม่รู้สึกเครียดจากแหล่งความเครียด และ 3 หมายถึงรู้สึกเครียดมากจากแหล่งความเครียด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการแปลมาตรของ Lewis และคณะ (2002) แล้วนำข้อกระทงให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของภาษา และได้ปรับปรุงเพิ่มข้อกระทงเพื่อแยกแหล่งที่มาความเครียดให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น รวมถึงปรับความหมายของคะแนน โดยงานวิจัยนี้การประเมินคะแนน 0 หมายถึงผู้ประเมินไม่รู้สึกเครียด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Lewis และคณะ (2002) และเพิ่มตัวเลือก NA เพื่อแทนว่าผู้ประเมินไม่เคยพบกับแหล่งความเครียดนี้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบคำถามได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดความเครียดของชายรักชาย

ระดับความเห็น	คะแนนงานวิจัยเดิม	คะแนนในงานวิจัยนี้
ไม่เคยพบกับแหล่งความเครียดนี้มาก่อน	0	NA
ไม่รู้สึกเครียด	0	0
รู้สึกเครียดเล็กน้อย	1	1
รู้สึกเครียดปานกลาง	2	2
รู้สึกเครียดอย่างมาก	3	3

การคิดคะแนน จะคิดโดยการรวมคะแนนของทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกัน จากนั้นจะนำคะแนนดิบที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย โดยตัวเลือก NA มีคะแนนเท่ากับศูนย์ ผู้ที่ได้คะแนนสูงคือผู้ที่รู้สึกเครียดจากแหล่งความเครียดของชายรักชายมาก และจากการทดสอบความสอดคล้องภายในในพบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งมาตรวัดเท่ากับ .94 จากการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของแบบวัด (corrected item total correlation) ของทั้งแบบวัดมีค่าตั้งแต่ .28 - .58 (ดู ภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 4 มาตรวัด ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (Sexual satisfaction)

ผู้วิจัยแปลมาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ของ Stulhofer และคณะ (2010) ภายใต้คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ของชายรักชาย ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบคือ ความพึงพอใจส่วนบุคคล (Ego-focused) 10 ข้อ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่ (Activity-focused) 10 ข้อ โดยให้บุคคลพิจารณาจากความพึงพอใจที่มีต่อเพศสัมพันธ์ของตนกับคู่อีกในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาแล้วประเมินระดับความพึงพอใจ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น

ตารางที่ 4 มาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์

องค์ประกอบ	จำนวน	ตัวอย่างข้อคำถาม
ความพึงพอใจส่วนบุคคล	10	- ความเปิดใจของฉันท่อเพศสัมพันธ์
		- ความรู้สึกของฉันท่อสิ้นสุดการมีเพศสัมพันธ์
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่	10	- ความพร้อมในการมีเพศสัมพันธ์ของคนรัก
		- ความสามารถของคนรัก ในการเสนอกิจกรรมทางเพศที่หลากหลายไม่ซ้ำซาก

แบบสอบถามเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดย 1 หมายถึง ไม่พึงพอใจเลย จนถึง 5 หมายถึง พึงพอใจที่สุด การคิดคะแนน จะคิดโดยการรวมคะแนนของสององค์ประกอบเข้าด้วยกัน จากนั้นจะนำคะแนนดิบที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย คะแนนสูงหมายถึงผู้ประเมินมีความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ระดับสูงมาก จากการทดสอบความสอดคล้องภายในพบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .95 และมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของแบบวัด (corrected item total correlation) ของทั้งแบบวัดมีค่าตั้งแต่ .65 - .80 (ดู ภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 5 มาตรวัด การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง (Conflict-resolution communication)

ผู้วิจัยใช้มาตรวัดรูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งฉบับสั้น ของ Futris และคณะ (2010) มีทั้งหมด 11 ข้อ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ การถอนตัวจากปัญหา การต่อว่าคนรัก และการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก โดยผู้วิจัยแปลมาตรวัดตามต้นฉบับภายใต้การแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 5 มาตรวัดการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง

องค์ประกอบ	จำนวน	ตัวอย่างคำถาม	Alpha
การถอนตัว	5	- เมื่อมีปัญหา ทั้งฉันและคู่รักหลีกเลี่ยงจัดการปัญหา - ฉันพยายามพูดคุยถึงปัญหา แต่คนรักไม่ยอมคุยเรื่องนี้	.57
การต่อว่า	3	- คนรักบ่นว่าฉัน ในขณะที่ฉันกำลังแก้ต่างให้ตนเอง - ทั้งฉันและคนรัก ต่างต่อว่ากันและกัน	.75
การมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก	3	- ฉันและคนรักเปิดเผย ขณะพูดคุยถึงปัญหา - ทั้งฉันและคนรัก พยายามประนีประนอมและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	.75

ในงานวิจัยนี้มีการประเมินเป็น 5 ระดับ เมื่อ 1 หมายถึง ไม่ตรงเลย จนถึง 5 หมายถึง ตรงมากที่สุด การคิดคะแนนการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง จะคิดแยกองค์ประกอบ การได้คะแนนสูงในองค์ประกอบด้าน การถอนตัว หมายถึงบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักแบบหลีกเลี่ยง ไม่เผชิญหรือจัดการแก้ไขกับปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้ง การได้คะแนนสูงในองค์ประกอบด้าน การต่อว่าคนรัก หมายถึงความสัมพันธ์เชิงคู่รักนี้มีการว่ากล่าว หรือเสียดสี หรือใช้คำพูดวิพากวิจารณ์อีกฝ่ายเมื่อเกิดความขัดแย้ง การได้คะแนนสูงในองค์ประกอบด้าน การมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก หมายถึง คู่รักมีการพูดคุยถึงปัญหา เปิดใจแสดงความรู้สึกให้แก่กัน และเสนอทางออกของปัญหานั้นร่วมกัน จากการ

ทดสอบความสอดคล้องภายใน พบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค .57 .75 และ .75 ตามลำดับจากการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของแบบวัด (corrected item total correlation) ขององค์ประกอบการถอนตัวตั้งแต่ .25 - .40 องค์ประกอบการต่อว่า ตั้งแต่ .46-.64 และองค์ประกอบการปฏิสัมพันธ์ทางบวกตั้งแต่ .54-.60 (ดู ภาคผนวก ก)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ [surveymonkey.com](https://www.surveymonkey.com) และเก็บข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 1,079 ชุด อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์เพียง 450 ชุด คิดเป็นร้อยละ 41.7 ซึ่งได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ไม่สมบูรณ์คือชุดที่ผู้ตอบตอบข้อมูลมาได้ไม่ครบจะทำการตัดทิ้ง

บทที่ 3

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ของ ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ รูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ที่มีต่อ ความพึงพอใจ และ ความไม่พึงพอใจใน ความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ของชายรักชาย โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมงาน วิจัย ข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด และผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 6 คุณสมบัติและลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

	คุณสมบัติ	ความถี่	ร้อยละ
บทบาท	ฝ่ายรุก (top)	148	32.90
	ฝ่ายรับ (bottom)	211	46.90
	ฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (versatile)	91	20.10
	รวม	450	100.00
ระยะเวลาในการคบหา	ต่ำกว่า 1 ปี	206	45.80
	2 – 3 ปี	120	26.65
	4 – 5 ปี	56	12.44
	6 – 10 ปี	59	13.11
	10 – 20 ปี	9	2.00
	รวม	450	100.00
อาชีพ	ทำงานประจำ	243	54.00
	นักศึกษา	140	31.10
	ฟรีแลนซ์-รับจ้าง	32	7.10
	ธุรกิจส่วนตัว	23	5.10
	ข้าราชการ	5	1.10
	ไม่ได้ทำงาน	4	.90
	ข้อมูลสูญหาย	3	.70
	รวม	450	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 450 คน มีอายุตั้งแต่ 18 – 48 ปี (mean = 26.63, SD = 5.60) ทุกคนระบุว่าตนเป็นชายรักชาย มีผู้ระบุบทบาทของเพศสัมพันธ์ว่าเป็นฝ่ายรับ (bottom) มากกว่า คืออยู่ที่ร้อยละ 46.9 ส่วนฝ่ายรุก (top) ร้อยละ 32.9 และผู้ที่เป็ทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (versatile) ร้อยละ 20.2 กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีค้รักและมีระยะเวลาในการคบหาดังตั้ง 1 – 204 เดือน (mean = 30.29, SD = 32.81) ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในช่วงทำความรู้จักกับคนรักคือคบหากันต่ำกว่า 1 ปี ถึงร้อยละ 45.8 ในด้านอาชีพผู้ร่วมงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นผู้ทำงานประจำ (ร้อยละ 54.2) รองลงมาคือนักศึกษา (ร้อยละ 30.9)

ข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปร

หลังจากที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแล้วจากมาตรวัดทั้ง 5 ได้แก่ *ความเครียดของชายรักชาย* *ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์* *รูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง* *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก* และ *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก* ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากมาตรวัดต่างๆ มาวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และความสอดคล้องภายในของแต่ละตัวแปร ดังตารางที่ 7 โดยแบ่งการวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งเป็น 3 ตัวแปร ได้แก่ การต่อว่า การถอนตัว และการปฏิเสธสัมพันธ์ทางบวก เพื่อให้การวิเคราะห์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์พบว่า *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์* มีความสัมพันธ์ทางลบกับการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งสองแบบคือ *การต่อว่า* และ *การถอนตัวจากปัญหา* ($r = -.27$ และ $r = -.38$ ตามลำดับ) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งแบบ *การปฏิเสธสัมพันธ์เชิงบวก* และ *ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์* ($r = .60$ และ $r = .45$ ตามลำดับ)

ส่วน *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์* มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งสองแบบ คือ *การต่อว่า* และ *การถอนตัวจากปัญหา* ที่ระดับ .41 และ .52 ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้งแบบ *การปฏิเสธสัมพันธ์ทางบวก* และ *ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์* ($r = -.45$ และ $-.34$ ตามลำดับ) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ *ความเครียดของชายรักชาย* ($r = .12$)

ตารางที่ 7 ค่าสหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสอดคล้องภายใน ของตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย

	1	2	3	4	5	6	7
1. ความพึงพอใจในความสัมพันธ์	($\alpha=.85$)						
2. ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์	-.66**	($\alpha=.89$)					
การสื่อสาร							
3. การต่อว่า	-.27**	.41**	($\alpha=.74$)				
4. การถอนตัวจากปัญหา	-.38**	.52**	.70**	($\alpha=.56$)			
5. การปฏิเสธสัมพันธ์เชิงบวก	.60**	-.45**	-.21**	-.38**	($\alpha=.74$)		
6. ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์	.45**	-.34**	-.17**	-.20**	.30**	($\alpha=.95$)	
7. ความเครียดของชายรักชาย	-.02	0.12**	.10*	.13**	0.41	.014	($\alpha=.93$)
<i>M</i>	2.71	0.58	0.83	0.84	2.81	2.81	0.44
<i>SD</i>	0.72	0.70	0.87	0.64	0.83	0.76	0.44
ช่วงที่เป็นไปได้	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4

หมายเหตุ $N = 450$ * $p < .01$ และ ** $p < .001$

เมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม พบว่า ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ที่ระดับ -.66 สำหรับตัวแปรต้นเองส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติกัน โดยมีขนาดความสัมพันธ์ระหว่างกันตั้งแต่ .01 ถึง .72 อย่างไรก็ตาม ความเครียดของชายรักชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับ การปฏิเสธสัมพันธ์เชิงบวก และ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์

เพื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ด้วยการจากการพิจารณาขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นในงานวิจัย โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเองต้องมีค่าไม่เกิน .90 (Aiken & West, 1991) ซึ่งจากค่าความสัมพันธ์ในตารางที่ 7 ไม่พบปัญหานี้ จึงทำให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตามได้ต่อไป

ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนาย (b) และการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β)

	b	β
ตัวแปรเกณฑ์: ความพึงพอใจในความสัมพันธ์	$R^2 = .46, F(5, 444) = 77.33$	
การสื่อสาร		
การต่อว่า	-.02	-.03
การถอนตัว	-.13	-.12*
การปฏิสัมพันธ์ทางบวก	.40	.46**
ความเครียดของชายรักชาย	-.05	-.03
ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์	.26	.27**
ตัวแปรเกณฑ์: ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์	$R^2 = .40, F(5, 444) = 61.03$	
การสื่อสาร		
การต่อว่า	.07	.08
การถอนตัว	.34	.31**
การปฏิสัมพันธ์ทางบวก	-.22	-.26**
ความเครียดของชายรักชาย	.13	.08*
ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์	-.17	-.18**

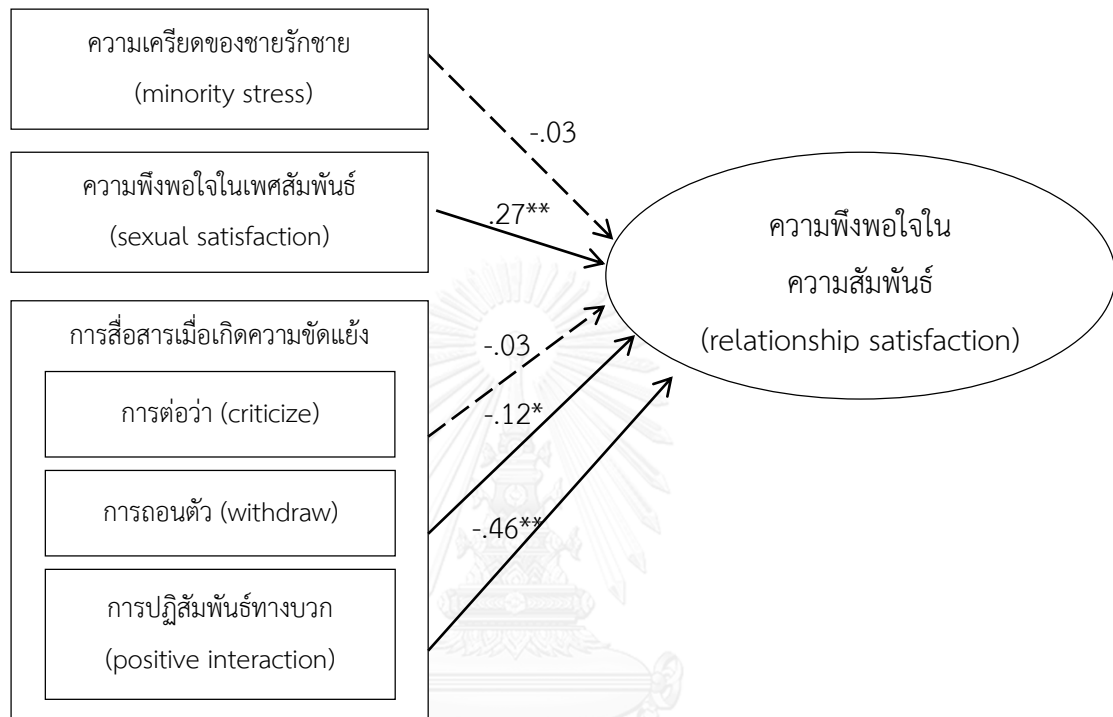
หมายเหตุ: $N = 450$ * $p < .01$ ** $p < .001$

ผลการวิเคราะห์โมเดล

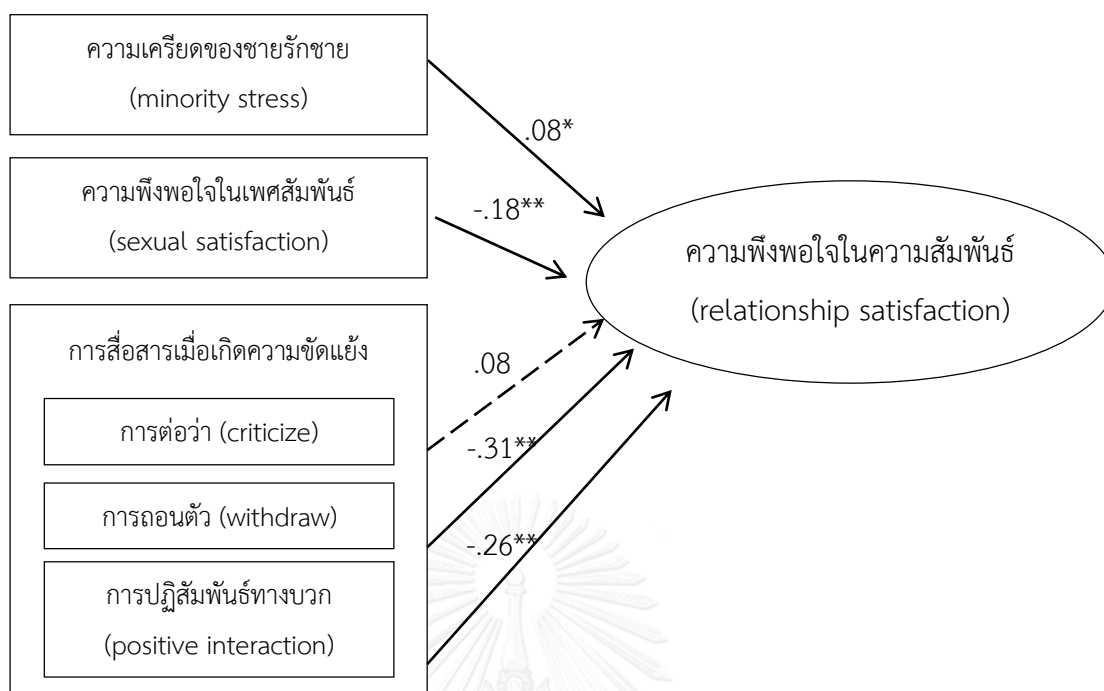
สำหรับโมเดลการทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ตัวแปรต้นสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 46 ($R^2 = .46$) ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ทางบวก ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ การถอนตัว โดย การปฏิสัมพันธ์ทางบวก สามารถทำนายความเปลี่ยนแปลงของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้สูงที่สุด ($\beta = .46$) รองลงมาคือ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ($\beta = .27$) ส่วน การถอนตัว ที่เพิ่มขึ้นทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดลง ($\beta = -.12$)

ส่วนโมเดลการทำนาย ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ตัวแปรต้นซึ่งได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ทางบวก ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ การถอนตัว และ ความเครียดของชายรักชาย สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40 ($R^2 = .40$) โดยตัวแปรต้น 3 ตัวแรก ได้ผลการทำนายความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทุกข้อ คือ เมื่อ การปฏิสัมพันธ์ทางบวก และ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ เพิ่มขึ้น ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์จะ

ลดลง ($\beta = -.26$ และ $\beta = -.18$ ตามลำดับ) ส่วน การถอนตัว ที่เพิ่มขึ้นจะทำให้ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ($\beta = .31$) นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ความเครียดของชายรักชายสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกอีกด้วย ($\beta = .08$) ตามตารางที่ 8 และแผนภาพที่ 1 และแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงการทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทั้งสองตัว คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรทั้งสองมีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = -.66$) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยรายละเอียดของการวิเคราะห์เพิ่มเติมแสดงในภาคผนวก ค

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย” ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานงานวิจัยที่ 1 : ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 บางส่วน: คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ คือ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ การสื่อสารแบบการถอนตัว และการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก ในขณะที่ความเครียดของชายรักชายและการสื่อสารแบบการต่อว่า ไม่มีสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ผลการวิจัยแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างชายรักชายที่มีความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สูง คือ มีความสุขกับเพศสัมพันธ์ที่ตนเองได้รับ รับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับความสุขทางเพศเช่นกัน และมีกิจกรรมทางเพศกับคนรักสม่ำเสมอ จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง เนื่องจากเพศสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจทำให้บุคคลรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับคนรักทั้งทางกายและทางความรู้สึก เกิดเป็นการรับรู้ว่าคุณค่าในปัจจุบัณนั้นน่าพึงพอใจมาก จนไม่ต้องการหาคนรักอื่นนอกเหนือจากคนปัจจุบันอีกแล้ว ทั้งยังช่วยลดความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นเมื่อคู่รักมีปัญหาในความสัมพันธ์ จึงช่วยทำให้เกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Stulhofer et al., 2010; Stanik & Bryant, 2012; Litzinger & Gordon, 2005) และผลงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาระยะยาวของ Sprecher (2002) ที่พบว่าสำหรับเพศชายที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์เช่นกัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยส่วนใหญ่คือชายรักชายที่กำลังอยู่ในช่วงเริ่มต้นความสัมพันธ์กับคนรัก คือมีระยะเวลาในการคบหาต่ำกว่า 1 ปี เป็นช่วงเวลาที่คู่รักต้องการอยู่ใกล้ชิดกันและจะมีเพศสัมพันธ์กันบ่อย (McWhirter & Mattison, 1984) ดังนั้นการได้มีเพศสัมพันธ์สม่ำเสมอเท่าที่ต้องการจึงทำให้คู่รักเกิดความพึงพอใจ

ในส่วนของการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง งานวิจัยพบว่าชายรักชายผู้เลือกใช้ การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวกสูง คือมีการพูดคุยถึงความขัดแย้ง เปิดใจแสดงความรู้สึกแก่กัน และเสนอทางออกความขัดแย้งร่วมกัน จะเกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยธรรมชาติเมื่อคู่รักเกิดความขัดแย้งกันขึ้น คู่รักมักจะหยุดดูแลใส่ใจความสัมพันธ์จนทำให้เกิดอารมณ์ทางลบต่อ

กันขึ้น การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวกที่มีลักษณะคือการเปิดใจพูดคุยกัน ยอมรับฟังอีกฝ่าย และหาทางออกของความขัดแย้งร่วมกันนั้น จะสามารถช่วยลดอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นได้จึงทำให้ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไม่ลดลง (Ogolsky & Gray, 2016) และสำหรับคู่รักชายรักชาย การปฏิสัมพันธ์ทางบวกจะทำให้คู่รักได้แลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับความขัดแย้งของกันและกัน จึงทำให้สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้ดีขึ้น เป็นผลให้เกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ (Mackey et al., 2004) นอกจากนี้ ในการดำเนินความสัมพันธ์เชิงคู่รักย่อมมีช่วงเวลาที่ยากลำบากคือต้องเผชิญกับอุปสรรคและปัญหา ทั้งปัญหาของคู่รักเช่น ปัญหาทางการเงินของคู่รัก หรือปัญหาส่วนบุคคลเช่น เรื่องการทำงานหรือปัญหาสุขภาพ เป็นต้น การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวกนั้น เป็นการแสดงออกถึงความใส่ใจซึ่งกันและกัน ทำให้คู่รักเกิดความใกล้ชิดและเชื่อใจกัน ทำให้คู่รักยังประคองความสัมพันธ์และเกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ขึ้นได้ (Edwards, 2016) ในขณะที่ การสื่อสารแบบถอนตัวให้ผลลัพธ์ตรงข้าม กล่าวคือ ชายรักชายใช้การสื่อสารแบบถอนตัวสูง คือแสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยง-ไม่เผชิญหน้า ไม่จัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตนและคนรัก จะเกิดความรู้สึกพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ เนื่องจากการสื่อสารแบบถอนตัวนั้นทำให้คู่รักเกิดความท่างเหิน เพิกเฉยต่อข้อโต้แย้งหรือความต้องการของอีกฝ่าย และทำให้การสื่อสารระหว่างคู่รักต้องยุติลง จึงลดความสามารถในการปรับตัวระหว่างคู่รัก เป็นผลให้ทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลด สอดคล้องกับผลของคู่รักชายหญิง (Futris et al., 2010)

สมมติฐานงานวิจัยที่ 2: ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กับ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 บางส่วน: กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ คือ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก การสื่อสารแบบการถอนตัว และความเครียดของชายรักชาย ในขณะที่การสื่อสารแบบการต่อว่า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์

งานวิจัยนี้พบว่าในกลุ่มคู่รักชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ สามารถทำนาย ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยเป็นความสัมพันธ์ทางลบ หมายความว่า ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์นั้น “เกี่ยวข้อง” กับการเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่รักชายรักชาย โดยหากชายรักชายมีความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สูง คือ รู้สึกพึงพอใจกับการมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก รับรู้ว่าคุณคนรักมีความสุขกับเพศสัมพันธ์ที่มีกับตนเช่นกัน และมีกิจกรรมทางเพศกับคนรักสม่ำเสมอ ก็จะเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในเพศสัมพันธ์ต่ำ หรือกล่าวได้ว่าความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์เป็นตัวช่วยทำให้บุคคลไม่เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์นั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากเพศสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจนั้นประกอบด้วยอารมณ์รัก ความใกล้ชิด ความเปิดเผย ความไวเนื้อเชื่อใจ และความพร้อมด้าน

ร่างกายของคู่รักทั้งสองฝ่าย (Stulhofer et al., 2010) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ กล่าวคือ อารมณ์รักนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกผิดหวังในความสัมพันธ์ (disillusionment) ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ (Liu et al., 2017) และความใกล้ชิดระหว่างคู่รักช่วยลดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ (Acker & Davis (1992, อ้างถึงใน (Huston et al., 2001) จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์สามารถทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ได้

สำหรับการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง งานวิจัยนี้พบว่าสำหรับชายรักชาย การสื่อสารแบบถอนตัว สามารถทำนาย ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ได้ หมายความว่า ในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นแล้วมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งใช้การสื่อสารแบบถอนตัว คือ เพิกเฉย ละเลยต่อความต้องการของอีกฝ่าย จนถึงขั้นยุติการสื่อสารระหว่างกัน จะทำให้คู่รักเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นผลจากปฏิกิริยาตอบสนองเมื่อบุคคลเจอสถานการณ์การถอนตัว ดังที่ทฤษฎีการสื่อสารของ Jack (1991) ได้กล่าวไว้ว่าโดยธรรมชาติของการสื่อสารระหว่างบุคคล การถอนตัวถือเป็นการแสดงความไม่รับผิดชอบต่อความขัดแย้งหรือข้อเรียกร้องของคู่สนทนาที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งยังแฝงสัญญาณของการข่ม (Dominant) หรือความไม่พอใจกับสถานการณ์ความขัดแย้งนั้น เป็นผลทำให้คู่สนทนาเกิดภาวะเงียบเฉย (Self-Silence) คือระงับการแสดงความต้องการ ความคิด และการกระทำก่อนหน้า เพื่อพยายามรักษาความสัมพันธ์ไว้ ซึ่งภาวะความเงียบเฉยนี้เองทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกอึดอัด และไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ผลการวิจัยนี้ตรงกับการศึกษาของ Madahi และคณะ (2013) ที่ศึกษาคู่รักชายหญิงวัยมหาวิทยาลัยพบว่า การสื่อสารแบบถอนตัว มีความสัมพันธ์ต่อ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ และยังสอดคล้องกับงานของ Donato และคณะ (2014) ที่เก็บข้อมูลระยะยาวในกลุ่มคู่รักที่คบหากันในระยะเริ่มต้นความสัมพันธ์ ซึ่งได้ยืนยันอิทธิพลของ การสื่อสารแบบถอนตัว ว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิด ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ของคู่รักได้อย่างดี

ส่วน การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก สามารถทำนาย ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยเป็นความสัมพันธ์ทางลบ หมายความว่าชายรักชายที่มีการพูดคุยถึงความขัดแย้ง เปิดใจแสดงความรู้สึกแก่กัน และเสนอทางออกความขัดแย้งร่วมกัน จะเกิด ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ต่ำ ผู้วิจัยคาดว่าเป็นเพราะการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวกเอื้อให้คู่รักแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ได้ คู่รักจึงไม่เกิดความรู้สึกว่าความสัมพันธ์เป็นปัญหาหรือไม่ดีกับตนเอง

ประเด็นที่มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดระหว่างสองโมเดลคือ เรื่อง ความเครียดของชายรักชาย ที่ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แต่กลับทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ สิ่งนี้สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีความเครียดของคู่รัก (couple stress theory) ของ Bodenmann (2005) ที่กล่าวว่าความเครียดจากแหล่งกำเนิดภายนอกที่บุคคลเผชิญ มีโอกาส

สร้างผลกระทบทางลบความสัมพันธ์เชิงคู่รักได้ กล่าวคือ ความเครียดเรื้อรังในชีวิตประจำวันในแต่ละบุคคลได้รับมาจากแหล่งความเครียดภายนอก เช่น ความเครียดจากการทำงาน หรือความเครียดจากปัญหาการเงินส่วนบุคคล แม้ความเครียดเหล่านั้นจะไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้กำเนิดมาจากความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก แต่มีโอกาสเข้ามาบั่นทอนภายในความสัมพันธ์ของคู่รักได้ เพราะเมื่อบุคคลเกิดความเครียดขึ้น จะลดเวลาที่ใช้ร่วมกับคนรัก เกิดความวิตกกังวล ความก้าวร้าว และความไม่ยืดหยุ่นต่อคนรัก ทั้งยังเพิ่มความเสี่ยงเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพส่วนบุคคล เช่น ทำให้เกิดอารมณ์แปรปรวนนอนหลับยากขึ้น และอาจถึงขั้นเป็นโรคซึมเศร้า ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ ทำให้ทั้งบุคคลและคนรักเกิด *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์*ขึ้นได้ คือเริ่มมองเห็นว่าความสัมพันธ์นั้น “มีปัญหา” และ “ไม่ดี” กับตน

ดังนั้น *ความเครียดของชายรักชาย* (เช่น การตอบสนองของครอบครัวต่อตัวชายรักชาย การตอบสนองของครอบครัวต่อคนรักของชายรักชาย ความรุนแรงและการถูกคุกคาม หรือการถูกกีดกันจากที่ทำงาน) ที่ล้วนแต่เป็นความเครียดจากแหล่งภายนอก *ความเครียดของชายรักชาย* จึงสามารถเข้ามาบั่นทอนความสัมพันธ์เชิงคู่รักได้ โดยจะมีผลกับความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ คือยิ่งมีความเครียดของชายรักชายในชีวิตมากเท่าไร บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์มากขึ้นไปด้วย จึงเป็นปัจจัยที่ชายรักชายควรให้ความสนใจและเฝ้าระวัง เนื่องจากอาจเป็นสาเหตุให้คู่รักเลิกหากัน

อย่างไรก็ตาม หากชายรักชายมี *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์* กับคนรักของตน *ความเครียดของชายรักชาย* ซึ่งเป็นความเครียดจากภายนอก อาจจะไม่มียผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของชายรักชายเลยก็เป็นได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ที่มีต่อ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก และ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ของชายรักชายไทย

ตัวแปร

1. **ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก** หมายถึง ผลการประเมินโดยรวมของบุคคลว่า ความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่ตนมีนั้นเป็นสิ่งดี มีความน่าสนใจ ทำให้รู้สึกเติมเต็มและเพลิดเพลินใจ เป็นความสัมพันธ์ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมอย่างเพื่อน มั่นคง และเป็นความสัมพันธ์ที่ให้ความหวังแก่บุคคล ประเมินจากมาตรวัดเจตคติทางบวกต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Mattson et al., 2013)
2. **ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก** หมายถึง ผลการประเมินโดยรวมของบุคคลว่า ความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่ตนมีนั้นเป็นสิ่งที่เลว น่าเบื่อหน่าย ว่างเปล่า ทำให้รู้สึกเศร้าโศก มีความเปราะบางในความสัมพันธ์ บุคคลรู้สึกโดดเดี่ยวเมื่ออยู่ในความสัมพันธ์ และท้อแท้ใจต่อความสัมพันธ์ ประเมินจากมาตรวัดเจตคติทางลบต่อความสัมพันธ์เชิงคู่รัก (Mattson et al., 2013)
3. **ความเครียดของชายรักชาย** คือระดับความเครียดของชายรักชาย ที่เกิดจากแหล่งความเครียด 10 แหล่ง ได้แก่ การตอบสนองของครอบครัวต่อบุคคลที่เป็นชายรักชาย การตอบสนองของครอบครัวต่อคู่รักเพศเดียวกัน การเป็นที่รับรู้ของครอบครัวและเพื่อน การเป็นที่รับรู้ในที่ทำงานและสาธารณะ ความรุนแรงและการล่วงละเมิด การถูกเข้าใจผิด การถูกกีดกันจากที่ทำงาน การถูกกีดกันในชีวิตประจำวัน โรคเอดส์และเชื้อเอชไอวี ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องรสนิยมทางเพศ ระดับความเครียดของชายรักชายในงานวิจัยนี้วัดได้โดยมาตรความเครียดของชายรักชาย (Lewis et al., 2002)

4. **ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์** คือผลจากการประเมินความรู้สึกที่มีต่อเพศสัมพันธ์ว่ามี ความน่าพึงพอใจส่วนบุคคลและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่รักเป็นอย่างไร ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยมาตร ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ (Stulhofer et al., 2010)
5. **การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง** หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารเมื่อบุคคลเกิดความขัดแย้ง กับคนรัก แบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ 1.) *การถอนตัว* คือการเพิกเฉย ยุติการสื่อสารของคู่รักหรือฝ่าย ใดฝ่ายหนึ่ง 2.) *การต่อว่า* คือการกล่าวโทษของคู่รักหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และ 3.) *การปฏิสัมพันธ์ ทางบวก* คือมีการพูดคุยถึงความขัดแย้ง เปิดใจแสดงความรู้สึกแก่กัน และเสนอทางออกความ ขัดแย้งร่วมกัน ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยมาตรการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง (Futris et al., 2010)

สมมติฐานการวิจัย

1. ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และ การสื่อสารเมื่อเกิดความ ขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์
2. ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความ ขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กับ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากชายรักชายผู้กำลังมีคนรักจำนวน 450 คน อายุตั้งแต่ 18 – 48 ปี (mean = 26.63, *SD* = 5.60) มีระยะเวลาในการคบหาดังแต่ 1 – 204 เดือน (mean = 30.29, *SD* = 32.81) มีผู้ระบุบทบาททางเพศว่าเป็นฝ่ายรับ (bottom) มากกว่า คืออยู่ที่ร้อยละ 46.9 ส่วนฝ่าย รุก (top) ร้อยละ 32.9 และผู้ที่เป็นทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (versatile) ร้อยละ 20.2 และผู้ร่วมงาน วิจัยส่วนใหญ่เป็นผู้ทำงานประจำ (ร้อยละ 54.2) รองลงมาคือนักศึกษา (ร้อยละ 30.9)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
2. มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แบ่งเป็นการวัด *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์* และ *ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์*
3. มาตรวัดความเครียดของชายรักชาย
4. มาตรวัดความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์

5. มาตรการรูปแบบการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง แบ่งเป็นการวัด การสื่อสารแบบถอนตัว การสื่อสารแบบต่อว่า และการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยการสร้างเอกสารออนไลน์และใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ และใช้ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ด้วยโปรแกรม SPSS

ผลงานวิจัย

1. ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ได้แก่ การต่อว่า การหนีปัญหา และการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก สามารถร่วมกันทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ได้ร้อยละ 46 ($R^2 = .46$)
2. การปฏิสัมพันธ์ทางบวก และ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ($\beta = .46$ และ $\beta = .27$ ตามลำดับ) และ การถอนตัว มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางลบ ($\beta = -.12$)
3. ความเครียดของชายรักชาย ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง ได้แก่ การต่อว่า การหนีปัญหา และการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก สามารถร่วมกันทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ได้ร้อยละ 40 ($R^2 = .40$)
4. การปฏิสัมพันธ์ทางบวก และ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบ ต่อความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ($\beta = -.26$ และ $\beta = -.18$) ส่วน การถอนตัว และ ความเครียดของชายรักชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ($\beta = .31$ และ $\beta = .08$)

ข้อจำกัด

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาข้อมูลในกลุ่มชายรักชาย ซึ่งมีความจำกัดในการหาข้อมูล ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowballing) ผ่านการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ ข้อมูล

ที่ได้รับจึงอาจไม่เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยได้สะท้อนสภาพการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ-ไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชายได้ระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปรที่อาจมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์และความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ดังนี้

1. ควรศึกษาอิทธิพลของบทบาททางเพศ (sex Role) เช่น ความเป็นชาย (masculine) ความเป็นหญิง (feminine) เพื่อขยายความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ของคู่รักชายรักชายมากขึ้น
2. ควรศึกษาอิทธิพลของระยะเวลาในการคบหา เนื่องจากความพึงพอใจในความสัมพันธ์จะสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงระยะเวลาในการคบหาของคู่รัก จึงอาจสามารถร่วมทำนายปรากฏการณ์ได้มากขึ้น
3. งานวิจัยปัจจุบันมุ่งประเมินความเครียดของชายรักชายจากแหล่งความเครียดหรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้ว เช่น การไม่ได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ การถูกไล่ออกจากที่ทำงานเมื่อที่ทำงานพบว่าเป็นชายรักชาย แต่ในสภาพความเป็นจริง แม้ความเครียดบางประการยังไม่เกิดขึ้น แต่บุคคลอาจมีความวิตกกังวล (anxiety) เกี่ยวกับแหล่งความเครียดนั้นๆ และเกิดความเครียดขึ้นได้ ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรเพิ่มการวัดความเครียดของชายรักชายที่รวมถึงความวิตกกังวลต่อความเครียดเรื่องต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

สามารถนำข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการวางแผนเสริมสร้างความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชายเพื่อความสัมพันธ์ที่มั่นคง โดยส่งเสริมให้ชายรักชายมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ พัฒนาการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก พร้อมกับลดการใช้การสื่อสารแบบถอนตัว ซึ่งสามารถช่วยลดการเกิดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อีกด้วย และควรเฝ้าระวังระดับความเครียดของชายรักชายไม่ให้เกิดขึ้นมากจนเกินไป

รายการอ้างอิง

- Arcuri, A. (2013). Dyadic perfectionism, communication patterns and relationship quality in couples.
- Baams, L., Bos, H. M., & Jonas, K. J. (2014). How a romantic relationship can protect same-sex attracted youth and young adults from the impact of expected rejection. *Journal of adolescence*, 37(8), 1293-1302.
- Birkett, M., Espelage, D. L., & Koenig, B. (2009). LGB and questioning students in schools: The moderating effects of homophobic bullying and school climate on negative outcomes. *Journal of youth and adolescence*, 38(7), 989-1000.
- Bodenmann, G. (2005). Dyadic coping and its significance for marital functioning. *Couples coping with stress: Emerging perspectives on dyadic coping*, 1(1), 33-50.
- Byers, E. S., & Macneil, S. (2006). Further validation of the interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 32(1), 53-69.
- Christensen, A., & Heavey, C. L. (1990). Gender and social structure in the demand/withdraw pattern of marital conflict. *Journal of personality and social psychology*, 59(1), 73.
- Donato, S., Parise, M., Pagani, A. F., Bertoni, A., & Iafrate, R. (2014). Demand-withdraw, couple satisfaction and relationship duration. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 140, 200-206.
- Doyle, D. M., & Molix, L. (2015). Social stigma and sexual minorities' romantic relationship functioning: A meta-analytic review. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 41(10), 1363-1381.
- Edwards, W. J. (2016). Measuring Relationship Satisfaction: Is it Possible for Black Gay Male Couples to be Satisfied in a Relationship? *Deviant Behavior*, 37(8), 931-951.
- Feinstein, B. A., Latack, J. A., Bhatia, V., Davila, J., & Eaton, N. R. (2016). Romantic relationship involvement as a minority stress buffer in gay/lesbian versus bisexual individuals. *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*, 20(3), 237-257.

- Fincham, F. D., & Linfield, K. J. (1997). A new look at marital quality: Can spouses feel positive and negative about their marriage? *Journal of Family Psychology*, *11*(4), 489.
- Funk, J. L., & Rogge, R. D. (2007). Testing the ruler with item response theory: increasing precision of measurement for relationship satisfaction with the Couples Satisfaction Index. *Journal of Family Psychology*, *21*(4), 572.
- Futris, T. G., Campbell, K., Nielsen, R. B., & Burwell, S. R. (2010). The Communication patterns questionnaire-short form: a review and assessment. *The Family Journal*, *18*(3), 275-287.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. (2006). SEM: confirmatory factor analysis. *Multivariate data analysis*. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River, 770-842.
- Heiman, J. R., Long, J. S., Smith, S. N., Fisher, W. A., Sand, M. S., & Rosen, R. C. (2011). Sexual satisfaction and relationship happiness in midlife and older couples in five countries. *Archives of sexual behavior*, *40*(4), 741-753.
- Houts, C. R., & Horne, S. G. (2008). The role of relationship attributions in relationship satisfaction among cohabiting gay men. *The Family Journal*, *16*(3), 240-248.
- Hudson, W. W., Harrison, D. F., & Crosscup, P. C. (1981). A short form scale to measure sexual discord in dyadic relationships. *Journal of Sex Research*, *17*(2), 157-174.
- Huebner, D. M., Rebchook, G. M., & Kegeles, S. M. (2004). A longitudinal study of the association between treatment optimism and sexual risk behavior in young adult gay and bisexual men. *Journal of acquired immune deficiency syndromes (1999)*, *37*(4), 1514.
- Huston, T. L., Niehuis, S., & Smith, S. E. (2001). The early marital roots of conjugal distress and divorce. *Current Directions in Psychological Science*, *10*(4), 116-119.
- Jiang, Y., Terhorst, L., Donovan, H. S., Weimer, J. M., Choi, C.-W. J., Schulz, R., . . . Sherwood, P. R. (2013). Locke-Wallace Short Marital-Adjustment Test: psychometric evaluation in caregivers for persons with primary malignant brain tumor. *Journal of nursing measurement*, *21*(3), 502.

- Kanner, A. D., Coyne, J. C., Schaefer, C., & Lazarus, R. S. (1981). Comparison of two modes of stress measurement: Daily hassles and uplifts versus major life events. *Journal of behavioral medicine*, 4(1), 1-39.
- Leonard, W., Lyons, A., & Bariola, E. (2015). A closer look at private lives 2: addressing the mental health and wellbeing of lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) Australians.
- Lewis, R. J., Derlega, V. J., Berndt, A., Morris, L. M., & Rose, S. (2002). An empirical analysis of stressors for gay men and lesbians. *Journal of homosexuality*, 42(1), 63-88.
- Litzinger, S., & Gordon, K. C. (2005). Exploring relationships among communication, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Journal of sex & marital therapy*, 31(5), 409-424.
- Locke, H. J., & Wallace, K. M. (1959). Short marital-adjustment and prediction tests: Their reliability and validity. *Marriage and family living*, 21(3), 251-255.
- Mackey, R. A., Diemer, M. A., & O'Brien, B. A. (2004). Relational factors in understanding satisfaction in the lasting relationships of same-sex and heterosexual couples. *Journal of Homosexuality*, 47(1), 111-136.
- Madahi, M. E., Samadzadeh, M., & Javidi, N. (2013). The Communication Patterns & satisfaction in married students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 1190-1193.
- Magee, R. (1997). Gay relationships and HIV: Comparing relationship quality, predicting satisfaction and psychological distress in gay male couples of HIV-positive, -negative, mixed and unknown status.
- Mattson, R. E., Rogge, R. D., Johnson, M. D., Davidson, E. K., & Fincham, F. D. (2013). The positive and negative semantic dimensions of relationship satisfaction. *Personal Relationships*, 20(2), 328-355.
- McWhirter, D. P., & Mattison, A. M. (1984). *The male couple: How relationships develop*: Prentice Hall.
- Meyer, I. H. (2003). Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: conceptual issues and research evidence. *Psychological bulletin*, 129(5), 674.

- Miller, R. (2014). *Intimate relationships*: McGraw-Hill Higher Education.
- Mohr, J. J., & Daly, C. A. (2008). Sexual minority stress and changes in relationship quality in same-sex couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 25(6), 989-1007.
- Negash, S., Cui, M., Fincham, F. D., & Pasley, K. (2014). Extradyadic involvement and relationship dissolution in heterosexual women university students. *Archives of sexual behavior*, 43(3), 531-539.
- Newman, B. M., & Newman, P. R. (2017). *Development through life: A psychosocial approach*: Cengage Learning.
- Ogolsky, B. G., & Gray, C. R. (2016). Conflict, negative emotion, and reports of partners' relationship maintenance in same-sex couples. *Journal of Family Psychology*, 30(2), 171.
- Otis, M. D., Rostosky, S. S., Riggle, E. D., & Hamrin, R. (2006). Stress and relationship quality in same-sex couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 23(1), 81-99.
- Owen, J., Rhoades, G., Shuck, B., Fincham, F. D., Stanley, S., Markman, H., & Knopp, K. (2014). Commitment uncertainty: A theoretical overview. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 3(4), 207.
- Pascoe, E. A., & Smart Richman, L. (2009). Perceived discrimination and health: a meta-analytic review. *Psychological bulletin*, 135(4), 531.
- Peixoto, M. M., & Nobre, P. (2016). Distressing Sexual Problems and Dyadic Adjustment in Heterosexuals, Gay Men, and Lesbian Women. *Journal of sex & marital therapy*, 42(4), 369-381.
- Rauer, A. J., Pettit, G. S., Lansford, J. E., Bates, J. E., & Dodge, K. A. (2013). Romantic relationship patterns in young adulthood and their developmental antecedents. *Developmental Psychology*, 49(11), 2159.
- Reczek, C. (2016). Parental disapproval and gay and lesbian relationship quality. *Journal of family issues*, 37(15), 2189-2212.
- Riggle, E. D., Rostosky, S. S., & Horne, S. G. (2010). Psychological distress, well-being, and legal recognition in same-sex couple relationships. *Journal of Family Psychology*, 24(1), 82.

- Rostosky, S. S., & Riggle, E. D. (2017). Same-sex relationships and minority stress. *Current Opinion in Psychology, 13*, 29-38.
- Sedikides, C., Oliver, M. B., & Campbell, W. K. (1994). Perceived benefits and costs of romantic relationships for women and men: Implications for exchange theory. *Personal Relationships, 1*(1), 5-21.
- Shieh, W.-Y. (2016). Why Same-Sex Couples Break Up: A Follow-Up Study in Taiwan. *Journal of GLBT Family Studies, 12*(3), 257-276.
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family, 15*-28.
- Sprecher, S. (2002). Sexual satisfaction in premarital relationships: Associations with satisfaction, love, commitment, and stability. *Journal of sex research, 39*(3), 190-196.
- Stanik, C. E., & Bryant, C. M. (2012). Marital quality of newlywed African American couples: Implications of egalitarian gender role dynamics. *Sex roles, 66*(3-4), 256-267.
- Štulhofer, A., Buško, V., & Brouillard, P. (2010). Development and bicultural validation of the new sexual satisfaction scale. *Journal of Sex Research, 47*(4), 257-268.
- Yeh, H.-C., Lorenz, F. O., Wickrama, K., Conger, R. D., & Elder, G. H. (2006). Relationships among sexual satisfaction, marital quality, and marital instability at midlife. *Journal of family psychology, 20*(2), 339.
- Zheng, L., & Zheng, Y. (2017). Sexual satisfaction in Chinese gay and bisexual men: relationship to negative sexual minority identity and sexual role preference. *Sexual and Relationship Therapy, 32*(1), 75-88.
- กุสุมา กาญจนประกิจ. (2554). อิทธิพลของการมองโลกในแง่ดีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์และการผูกมัดในความสัมพันธ์โดยมีภาพลวงตาทางบวกเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชรินทร์ อภิวิชญ์โชษิตาม. (2556). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบเปิดตัวและบุคลิกภาพแบบเป็นมิตรต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่รักโดยมีรูปแบบความผูกพันเป็นตัวแปรส่งผ่านและเพศเป็นตัวแปรกำกับ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เตโช ชัยวุฒิ. (2554). ประสบการณ์การเปิดเผยความโน้มเอียงทางเพศของชายรักชายต่อครอบครัว.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญประคอง ภาณุรัตน์. (2531). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความไม่มั่นคงในชีวิตคู่สมรส: ศึกษากรณีที่สตรีแล้ว ภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชน. (วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงศ์มนัส บุคยประทีป. (2554). อิทธิพลของรูปแบบความผูกพันต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบการอนุমানสาเหตุและรูปแบบการอนุমানความรับผิดชอบเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรเทพ แพรขาว. (2556ก). ความเครียดและภาวะซึมเศร้าของ เกย์ กะเทยไทย. วารสารพยาบาล ศาสตร์และสุขภาพ, 36(2), 95-104.

เรณิณพัศ ภาสกรณ์. (2559). รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการบริโภค และการเปิดรับสื่อของ ชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. (2014). *Being LGBT in Thailand: รายงานบริบทในประเทศไทย*. Retrieved from กรุงเทพฯ:

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
การพัฒนาแบบวัด

แจกแจงค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟา และค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงและคะแนนรวมของแบบวัด

แบบวัด	คำถาม	CITC
	คำถาม: ความสัมพันธ์ของคุณกับคนรัก มีลักษณะตรงกับข้อความต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด	
ความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์ $\alpha = .85$	1. โดยรวมแล้ว...ดี	.69
	2. เต็มเต็มซึ่งกันและกัน	.73
	3. มันคงหนักแน่น	.68
	4. สดใสซาบซ่า	.58
	5. น่าสนใจ..ไม่น่าเบื่อ	.62
	6. มีความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน	.51
	7. ฝันถึงอนาคตร่วมกัน	.57
	คำถาม: ความสัมพันธ์ของคุณกับคนรัก มีลักษณะตรงกับข้อความต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด	
ความไม่พึงพอใจใน ความสัมพันธ์ $\alpha = .89$	1. โดยรวมแล้ว... แย่	.66
	2. เหงาใจ	.70
	3. เหนื่อยใจที่จะคบกัน	.79
	4. น่าเบื่อ	.71
	5. ว่างเปล่า มีแฟนก็เหมือนไม่มี	.76
	6. เพราะบาง ไม่มั่นคง	.71
	7. จำใจอยู่ด้วยกัน	.59
	คำถาม: เมื่อเกิดความขัดแย้งในความสัมพันธ์ คุณกับคนรัก...	
การสื่อสารเมื่อเกิดความ ขัดแย้ง การถอนตัว $\alpha = .57$ การต่อว่า $\alpha = .75$ การปฏิสัมพันธ์ทางบวก $\alpha = .75$	องค์ประกอบที่ 1 การสื่อสารแบบถอนตัว	
	1. ทั้งฉันและคนรัก ไม่คุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้น	.24
	2. คนรักพูดจาหาเรื่องชวนทะเลาะ... ในขณะที่ฉันพยายามหนี ไม่คุยด้วย	.45
	3. ฉันพูดจาหาเรื่องชวนทะเลาะ... ในขณะที่คนรักพยายามหนี ไม่คุยด้วย	.24
	4. ฉันพยายามพูดคุยถึงปัญหา แต่คนรักไม่ยอมคุยเรื่องนี้	.43
	5. คนรักพยายามจะพูดคุยถึงปัญหา แต่ฉันไม่ยอมคุยเรื่องนี้	.43
	องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ทางบวก	
	6. ทั้งฉันและคนรัก พยายามพูดคุยกัน ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น	.54
	7. ทั้งฉันและคนรัก เปิดเผยความรู้สึกของตนเองให้อีกฝ่ายทราบ	.56
	8. ทั้งฉันและคนรัก พยายามประนีประนอมและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	.60
	องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารแบบการต่อว่า	
9. ทั้งฉันและคนรัก ต่างต่อว่ากันและกัน	.46	
10. คนรักโทษว่าเป็นความผิดของฉัน... แต่ฉันไม่ยอมรับผิดชอบและแก้ตัว	.62	
11. ฉันโทษว่าเป็นความผิดของคนรัก... แต่คนรักไม่ยอมรับผิดชอบและแก้ตัว	.64	

แบบวัด	คำถาม	CITC
	<u>ท่าทีของคนในครอบครัว ที่แสดงต่อตัวฉัน</u>	
	1. การที่คนในครอบครัวไม่ยอมรับ ที่ฉันเป็นชายรักชาย	.50
	2. การที่คนในครอบครัวไม่เข้าใจ ที่ฉันเป็นชายรักชาย	.52
	3. การที่คนในครอบครัวเห็นห่างจากฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.44
	4. การที่คนในครอบครัวไม่ยอมช่วยเหลือฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.42
	5. การที่คนในครอบครัวเข้ามาวุ่นวายกับชีวิตฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.48
	6. การที่คนในครอบครัว “ทน” แต่ไม่ได้ “ยอมรับ” ความเป็นชายรักชายของจริงๆ ฉัน	.51
	7. การที่คนในครอบครัวไม่สนใจใยดีฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.45
	8. การที่ญาติพี่น้องถามฉันตรงๆ เรื่องรสนิยมทางเพศของฉัน	.47
	<u>ท่าทีของคนในครอบครัว ที่แสดงต่อคนรักของฉัน</u>	
	9. การที่ฉันแนะนำคนรัก ให้คนในครอบครัวรู้จัก	.49
	10. การที่คนรักและคนในครอบครัว ได้พบกัน	.44
	11. การที่คนในครอบครัวไม่ยอมรับ คนรักของฉัน	.39
	<u>ภาพลักษณ์ของฉันในสายตาของครอบครัวและเพื่อน</u>	
ความเครียด	12. การที่ฉันต้องเก็บซ่อนความเป็นชายรักชาย ไม่ให้ครอบครัวรู้	.49
ของชายรักชาย	13. การที่ฉันต้องเก็บซ่อนความเป็นชายรักชาย ไม่ให้เพื่อนรู้	.36
$\alpha = .94$	14. การที่ฉันต้องเก็บซ่อนความเป็นชายรักชาย ไม่ให้คนทั่วไปรู้	.48
	15. การที่เพื่อน (ที่ไม่รู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย) คอยถามว่าเมื่อไรฉันจะมีแฟน (เป็นผู้หญิง)	.41
	16. การที่คนในครอบครัว (ที่ไม่รู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย) คอยถามว่าเมื่อไรฉันจะมีแฟน (เป็นผู้หญิง)	.52
	17. การที่เพื่อนแสดงท่าทีว่าจะเลิกคบกับฉัน ถ้าเขารู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.38
	18. การที่คนในครอบครัวแสดงท่าทีว่าจะจะตัดขาดฉัน ถ้าเขารู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.39
	19. การที่ฉันตัดสินใจบอกเพื่อนไปตรง ๆ ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.46
	20. การที่ฉันต้องเสียเพื่อนไป เพราะเขารู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.50
	21. การที่เพื่อน (ที่ไม่ใช่ชายรักชาย/หญิงรักหญิง) รู้ความจริงว่าฉันเป็นชายรักชาย	.51
	<u>ภาพลักษณ์ของฉันในสังคม</u>	
	22. การที่ฉันคบหาอย่างเปิดเผย กับชายรักชาย	.51
	23. การที่คนในที่ทำงาน รู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.49
	24. การที่คนในที่ทำงาน ชูชิบนิทา ที่ฉันเป็นชายรักชาย	.55
	25. การที่ฉันไปเที่ยว กับกลุ่มที่เปิดเผยว่าเป็นชายรักชาย	.42
	26. การที่ฉันถูกเปิดโปงในที่ทำงาน ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.48
	27. การที่ภาพลักษณ์ด้านลบของชายรักชายในสังคม ทำให้คนมองฉันในด้านลบตามไปด้วย	.57

แบบวัด	คำถาม	CITC
	<u>การขาดความเข้าใจจากสังคม</u>	
	28. การที่คนทั่วไปดูไม่ออก ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.47
	29. การที่สังคมไม่ยอมรับ ที่ฉันเป็นชายรักชาย	.63
	30. การที่หน่วยงานต่างๆ ไม่รับรองสิทธิ ให้กับคู่รักชายรักชาย เช่น สิทธิในการสมรส	.37
	<u>ความรุนแรงและการถูกคุกคาม</u>	
	31. การที่คนไม่ให้เกียรติฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.62
	32. การที่ฉันเคยถูกทำร้ายร่างกาย เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.43
	33. การที่ฉันโดนกลั่นแกล้งหรือคุกคาม เพราะเป็นชายรักชาย	.58
	34. การที่ฉันโดนล้อเลียนหรือถูกเรียกด้วยคำที่ไม่เหมาะสม เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.58
	35. การที่ฉันไม่กล้าร่วมกลุ่มกับชายรักชายเพราะกลัวความรุนแรงจาก “คนที่เกลียดเกย์”	.61
	36. การที่ฉันต้องคอยระวังความรุนแรงของคนทีเกลียดเกย์	.68
	37. การที่ฉันกลัวว่าจะถูกทำร้าย เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.56
	<u>การถูกกีดกันในการทำงาน</u>	
	38. การที่ฉันอาจจะสมัครงานบางอาชีพไม่ได้ ถ้ามีคนรู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.46
	39. การที่ฉันอาจจะต้องถูกให้ออกจากงานที่ทำ ถ้ามีคนรู้ว่าฉันเป็นชายรักชาย	.44
	40. การที่ฉันเคยโดนกดดันให้ออกจากงาน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.47
	41. การที่ที่ทำงานของฉันต่อต้านคนที่ เป็นชายรักชาย	.47
	42. การที่ฉันโดนกลั่นแกล้งในที่ทำงาน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.45
	43. การทำงานที่ไม่มีความมั่นคง สำหรับชายรักชาย	.52
	44. การที่ฉันต้องพิสูจน์ตัวเองในการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.48
	<u>การถูกกีดกันจากสังคม</u>	
	45. การที่ฉันถูกเลือกปฏิบัติ จากบริการสุขภาพต่าง ๆ เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.29
	46. การที่ฉันถูกเลือกปฏิบัติ ไม่ให้เช่าหรือซื้อที่อยู่อาศัย เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.38
	47. การที่ฉันถูกเลือกปฏิบัติ จากบริการสาธารณะต่าง ๆ เพราะฉันเป็นชายรักชาย	.44
	<u>การติดเชื้อเอชไอวี</u>	
	48. การที่ฉันต้องคอยระวังการคบหากับใคร เพราะกลัวติดเชื้อเอชไอวี	.44
	49. การที่ฉันต้องคอยกังวลกับความปลอดภัยในเพศสัมพันธ์ เพราะกลัวติดเชื้อเอชไอวี	.44
	50. การที่ฉันต้องระมัดระวังความสนุกโลดโผนในการมีเซ็กส์ เพราะกลัวติดเชื้อเอชไอวี	.43
	51. การที่ฉันกลัวว่าตัวเองจะติดเชื้อเอชไอวี	.40
	52. การที่ฉันไม่กล้าคบคนใหม่ ๆ เพราะกลัวติดเชื้อเอชไอวี	.42
	53. การที่ฉันไม่กล้ามีใครรัก เพราะกลัวติดเชื้อเอชไอวี	.36
	54. การที่ฉันกลัวว่าเพื่อนๆ ในกลุ่มชายรักชาย จะติดเชื้อเอชไอวี	.39

ความเครียด
ของชายรักชาย
 $\alpha = .94$

แบบวัด	คำถาม	CITC
	ความขัดแย้งเกี่ยวกับรสนิยมทางเพศ	
ความเครียด ของชายรักชาย $\alpha = .94$	55. การที่ฉันรู้สึกผิด ที่ฉันเป็นชายรักชาย	.44
	56. การที่ฉันยังทำใจไม่ได้ ที่จะยอมรับความจริงว่าตนเองเป็นชายรักชาย	.44
	57. การที่ฉันรู้สึกสับสนไม่แน่ใจ ว่าตนเองเป็นชายรักชายหรือไม่	.40
	58. การที่ฉันรู้สึกขัดแย้งในตนเอง เพราะภาพลักษณ์ของฉันไม่เหมือนกับชายรักชายทั่วไป	.45
	มุมมองต่อตนเอง	
ความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์ $\alpha = .95$	1. การเกิดอารมณ์และความตื่นตัวทางเพศของฉัน	.75
	2. การได้ปลดปล่อยตนเองให้แสดงอารมณ์ทางเพศได้อย่างเต็มที่	.77
	3. การได้มีกิจกรรมทางเพศกับคนรักอย่างเต็มที่ โดยไม่มีเรื่องอื่นมารบกวนใจ	.75
	4. ความสามารถของฉันในการตอบสนองทางเพศต่อคนรัก	.69
	5. ความพร้อมด้านจิตใจของฉัน	.75
	6. ความพร้อมด้านร่างกายของฉัน	.63
	7. การถึงจุดสุดยอดของฉัน	.73
	8. ความรู้สึกของฉันหลังเมื่อสิ้นสุดการมีเพศสัมพันธ์	.70
	9. การมีเพศสัมพันธ์กับคนรักได้บ่อยครั้ง ตามที่ฉันต้องการ	.58
	10. ความสามารถของฉันในการทำให้คนรักพอใจ	.67
	มุมมองต่อคนรัก	
	11. การเล้าโลมของคนรัก	.79
	12. ความใส่ใจของคนรักว่าฉันมีความต้องการทางเพศอย่างไร	.79
	13. การที่คนรักได้ปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศของเขาได้อย่างเต็มที่	.71
	14. การที่คนรักสามารถสื่อสารอย่างเปิดเผยถึงความรู้สึกและความต้องการทางเพศกับฉันได้อย่างเต็มที่	.73
	15. การที่คนรักใส่ใจจะทำให้ฉันได้รับความสุขจากการมีเพศสัมพันธ์ มากกว่าคำนึงถึงความสุขของตนอยู่ฝ่ายเดียว	.66
	16. ความพร้อมของคนรัก เมื่อฉันต้องการมีเพศสัมพันธ์	.75
	17. ความสามารถของคนรัก ในการทำให้กิจกรรมทางเพศของเราตื่นเต้นเร้าใจ	.83
	18. ความสามารถของคนรัก ในการเสนอกิจกรรมทางเพศที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก	.78
	19. ความสามารถของคนรัก ในการมีเพศสัมพันธ์กับฉันได้บ่อยตาม ที่ฉันต้องการ	.76
	20. การถึงจุดสุดยอดของคนรัก	.71

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 หน้า ใช้เวลาทำประมาณ 15 นาที ขอให้คุณนึกถึงความสัมพันธ์ของคุณกับ **คนรักปัจจุบัน** เพียง 1 คนที่คบอยู่ แล้วตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของคุณจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่สามารถระบุถึงตัวผู้ตอบได้

ส่วนที่ 1 อายุ.....ปี

สถานะ นิสิต-นักศึกษา ทำงานประจำ ฟรีแลนซ์
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

ปัจจุบันคุณมีคนรักหรือไม่ ไม่มี มี และคบหากับคนรัก.....ปี.....เดือน

ในความสัมพันธ์ของคุณและคนรักปัจจุบัน คุณมีบทบาท Top Bottom ทั้งสองแบบ
 จนถึงวันนี้ คุณใช้ชีวิตแบบชายรักชายมาเป็นเวลาปี

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์กับคนรัก

ความสัมพันธ์ของคุณกับคนรัก มีลักษณะตรงกับข้อความต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด		ไม่ตรง	ตรง	ตรง	ตรง	ตรง
		เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		0	1	2	3	4
ด้านบวก	โดยรวมแล้ว... ดี	0	1	2	3	4
	เติมเต็มซึ่งกันและกัน	0	1	2	3	4
	มั่นคงหนักแน่น	0	1	2	3	4
	สดใสซาบซ่า	0	1	2	3	4
	น่าสนใจ..ไม่น่าเบื่อ	0	1	2	3	4
	มีความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน	0	1	2	3	4
ด้านลบ	ฝืนถึงอนาคตร่วมกัน	0	1	2	3	4
	โดยรวมแล้ว... แย่	0	1	2	3	4
	เหงาใจ	0	1	2	3	4
	เหนื่อยใจที่จะคบกัน	0	1	2	3	4
	น่าเบื่อ	0	1	2	3	4
	ว่างเปล่า มีแฟนก็เหมือนไม่มี	0	1	2	3	4
	เปราะบาง ไม่มั่นคง	0	1	2	3	4
จำใจอยู่ด้วยกัน	0	1	2	3	4	

ส่วนที่ 3 การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง

เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้ง คุณและคนรักทำอะไร		ไม่ ตรง เลย 0	ตรง เล็ก น้อย 1	ตรง ปาน กลาง 2	ตรง มาก 3	ตรง มาก ที่สุด 4
1	ทั้งฉันและคนรัก ไม่คุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้น	0	1	2	3	4
2	ทั้งฉันและคนรัก พยายามพูดคุยกัน ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น	0	1	2	3	4
3	ฉันพยายามพูดคุยถึงปัญหา แต่คนรักไม่ยอมคุยเรื่องนี้	0	1	2	3	4
4	คนรักพยายามจะพูดคุยถึงปัญหา แต่ฉันไม่ยอมคุยเรื่องนี้	0	1	2	3	4
ระหว่างที่ปัญหายังมีอยู่ ยังไม่ได้แก้ไข คุณและคนรักทำอะไร						
5	ทั้งฉันและคนรัก เปิดเผยความรู้สึกของตนเองให้อีกฝ่ายทราบ	0	1	2	3	4
6	ทั้งฉันและคนรัก ต่างต่อว่ากันและกัน	0	1	2	3	4
7	ทั้งฉันและคนรัก พยายามประนีประนอมและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	0	1	2	3	4
8	คนรักพูดจาหาเรื่องชวนทะเลาะ... ในขณะที่ฉันพยายามหนี ไม่คุยด้วย	0	1	2	3	4
9	ฉันพูดจาหาเรื่องชวนทะเลาะ... ในขณะที่คนรักพยายามหนี ไม่คุยด้วย	0	1	2	3	4
10	คนรักโทษว่าเป็นความผิดของฉัน... ในขณะที่ฉันไม่ยอมรับผิดและแก้ตัวให้ตนเอง	0	1	2	3	4
11	ฉันโทษว่าเป็นความผิดของคนรัก... ในขณะที่คนรักไม่ยอมรับผิดและแก้ตัวให้ตนเอง	0	1	2	3	4

ส่วนที่ 4 ความเครียดของชายรักชาย

ใน 1 ปีที่ผ่านมา เหตุการณ์เหล่านี้เคยเกิดขึ้นในชีวิตคุณบ้างหรือไม่		ถ้าเคยเกิด เหตุการณ์นี้ทำให้คุณรู้สึกเครียด เพียงใด ☒ เกิด (0) ไม่เครียด → เครียดที่สุด (4)						
ทำทีของคนในครอบครัว ที่แสดงต่อตัวฉัน								
1	การที่คนในครอบครัวไม่ยอมรับ ที่ฉันเป็นชายรักชาย	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
2	การที่คนในครอบครัวไม่เข้าใจ ที่ฉันเป็นชายรักชาย	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
3	การที่คนในครอบครัวเห็นห่างจากฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
4	การที่คนในครอบครัวไม่ยอมช่วยเหลืออะไรฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
5	การที่คนในครอบครัวเข้ามาวุ่นวายกับชีวิตฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
6	การที่คนในครอบครัว “ทน” แต่ไม่ได้ “ยอมรับ” ความเป็นชายรักชายของฉันจริงๆ	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
7	การที่คนในครอบครัวไม่สนใจใยดีฉัน เพราะฉันเป็นชายรักชาย	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4
8	การที่ญาติพี่น้องถามฉันตรงๆ เรื่องรสนิยมทางเพศของฉัน	☐ ไม่เกิด	☐ เกิด	0	1	2	3	4

ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์

		ไม่ พอ ใจเลย 0	พอ ใจ เล็กน้อย 1	พอ ใจ ปาน กลาง 2	พอ ใจ มาก 3	พอ ใจ มาก ที่สุด 4	
ในขณะที่เพศสัมพันธ์กับคนรัก คุณรู้สึกพอใจกับสิ่งเหล่านี้... มากน้อยแค่ไหน							
มุมมอง ต่อ ตนเอง	1	การเกิดอารมณ์และความตื่นตัวทางเพศของฉันท	0	1	2	3	4
	2	การได้ปลดปล่อยตนเองให้แสดงอารมณ์ทางเพศได้อย่างเต็มที่	0	1	2	3	4
	3	การได้มีกิจกรรมทางเพศกับคนรักอย่างเต็มที่ โดยไม่มีเรื่องอื่นมารบกวนใจ	0	1	2	3	4
	4	ความสามารถของฉันทในการตอบสนองทางเพศต่อคนรัก	0	1	2	3	4
	5	ความพร้อมด้านจิตใจของฉันท	0	1	2	3	4
	6	ความพร้อมด้านร่างกายของฉันท	0	1	2	3	4
	7	การถึงจุดสุดยอดของฉันท	0	1	2	3	4
	8	ความรู้สึกของฉันทหลังเมื่อสิ้นสุดการมีเพศสัมพันธ์	0	1	2	3	4
	9	การมีเพศสัมพันธ์กับคนรักได้บ่อยครั้ง ตามที่ฉันทต้องการ	0	1	2	3	4
	10	ความสามารถของฉันทในการทำให้คนรักพอใจ	0	1	2	3	4
มุมมอง ต่อคนรัก	11	การเล้าโลมของคนรัก	0	1	2	3	4
	12	ความใส่ใจของคนรักว่าฉันทมีความต้องการทางเพศอย่างไร	0	1	2	3	4
	13	การที่คนรักได้ปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศของเขาได้อย่างเต็มที่	0	1	2	3	4
	14	การที่คนรักสามารถสื่อสารอย่างเปิดเผยถึงความรู้สึกและความต้องการทางเพศกับฉันทได้อย่างเต็มที่	0	1	2	3	4
	15	การที่คนรักใส่ใจจะทำให้ฉันทได้รับความสุขจากการมีเพศสัมพันธ์ มากกว่าคำนึงถึงความสุขของตนเองอยู่ฝ่ายเดียว	0	1	2	3	4
	16	ความพร้อมของคนรัก เมื่อฉันทต้องการมีเพศสัมพันธ์	0	1	2	3	4
	17	ความสามารถของคนรัก ในการทำให้กิจกรรมทางเพศของเราตื่นเต้นเร้าใจ	0	1	2	3	4
	18	ความสามารถของคนรัก ในการเสนอกิจกรรมทางเพศที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก	0	1	2	3	4
	19	ความสามารถของคนรัก ในการมีเพศสัมพันธ์กับฉันทได้บ่อยตามที่ฉันทต้องการ	0	1	2	3	4
	20	การถึงจุดสุดยอดของคนรัก	0	1	2	3	4

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์เพิ่มเติม

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่ออธิบายความพึงพอใจในความสัมพันธ์และความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ของชายรักชาย โดยมีปัจจัยทำนายได้แก่ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ การสื่อสารเมื่อเกิดความขัดแย้ง และความเครียดของชายรักชาย จากผลการวิเคราะห์ในหน้าที่ 40 และ 41 แบ่งผลการวิเคราะห์เป็นสองส่วน คือ

1. ปัจจัยที่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ตามแผนภาพที่ 2
2. ปัจจัยที่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ตามแผนภาพที่ 3

แต่เนื่องจากตัวแปรตามในงานวิจัยทั้งสองตัว คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = -.66$) ดังนั้น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติม ดังนี้

การทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

จากผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่าในการทำนาย *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์* ตัวแปรต้นสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 46 ($R^2 = .46$) โดยมี 3 ปัจจัยที่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ *การปฏิสัมพันธ์ทางบวก* ($\beta = .46$) *ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์* ($\beta = .27$) และ *การถอนตัว* ($\beta = -.12$)

ตาราง ค.1 *ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เมื่อควบคุมอิทธิพลของความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์*

ตัวแปร	<i>b</i>	β
ขั้นที่ 1	$R^2 = .43$	
ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์	-.668	-.656**
ขั้นที่ 2	$R^2 = .58$	
การสื่อสาร		
การต่อว่า	.008	.010
การถอนตัว	.018	.016
การปฏิสัมพันธ์ทางบวก	.304	.348**
ความเครียดของชายรักชาย	.025	.015
ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์	.190	.200**

หมายเหตุ: $N = 450$ * $p < .01$ ** $p < .001$

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ อีกครั้ง โดยควบคุมอิทธิพลของความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรต้นสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ดีขึ้น เป็นร้อยละ 58 ($R^2 = .58$) โดยปัจจัยที่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 2 ปัจจัยคือ ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ($\beta = .34$) และการปฏิสัมพันธ์ทางบวก ($\beta = .20$)

การทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์

ตาราง ค.2 ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์เมื่อควบคุมอิทธิพลของความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ตัวแปร	b	β
ขั้นที่ 1	$R^2 = .43$	
ความพึงพอใจในความสัมพันธ์	-.668	-.656**
ขั้นที่ 2	$R^2 = .53$	
การสื่อสาร		
การต่อว่า	.064	.079
การถอนตัว	.278	.253**
การปฏิสัมพันธ์ทางบวก	-.029	-.033
ความเครียดของชายรักชาย	.133	.085*
ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์	-.044	-.047

หมายเหตุ: N = 450 * $p < .01$ ** $p < .001$

สำหรับโมเดลการทำนาย ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ งานวิจัยพบว่าตัวแปรต้นสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40 ($R^2 = .40$) โดยพบ 4 ปัจจัยที่สามารถทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การปฏิสัมพันธ์ทางบวก ($\beta = -.26$) ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ($\beta = -.18$) การถอนตัว ($\beta = .31$) และ ความเครียดของชายรักชาย ($\beta = .08$)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์อีกครั้ง โดยควบคุมอิทธิพลของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรต้นสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ได้เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 53 ($R^2 = .53$) โดยพบ 2 ปัจจัยที่สามารถทำนายความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเครียดของชายรักชาย ($\beta = .08$) และการปฏิสัมพันธ์ทางบวก ($\beta = .25$)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวณัชชา วิรัชวัฒนกุล เกิดเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2534 จบการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555 และเข้าศึกษาต่อ
ในศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา
2558

